

Ročník 3 / číslo 9
září 2014

30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ

HORY – ZÁPAD

Obnova sakračních památek

Popov – srpen 2014

Z obsahu:

*Krušnohorské školy
v novém školním roce
Čtěte na str. 5*

*Rozhovor s řezbářem
Josefem Beerem
Čtěte na str. 12*

*Podzimní výlet do Nových Hamrů
Čtěte na str. 20*

Jedna často kladená otázka

Na časopis „Krušnohorský Erzgebirge Luft“ narazí při svých toulkách po české straně Krušných hor také mnoho německých turistů. Proto se opakovaně setkáváme s otázkou, proč otiskujeme tak málo článků v němčině.

Náš časopis vytvářejí výhradně dobrovolníci, kteří mají svá zaměstnání. Vzhledem k tomu, že autorsko-

-redakční tým tvoří pouze malá skupina aktivních lidí, je vydávání časopisu v současné podobě každý měsíc velkou výzvou. Navíc jen někteří z nás ovládají jak češtinu, tak němčinu natolik dobře, že mohou vydávané texty překládat. Stručně řečeno – v současné době jsme jak personálně, tak ekonomicky na hraně. Pokud necháme texty překládat, budeme mít pouze další enormní náklady, přičemž míra dobrovolnosti s placenou činností zároveň není dlouhodobě udržitelná. Náš časopis by měl s několika překlady i mnohem více stran, a tím by se dále zvýšily náklady na grafiku a tisk. Proto v tuto chvíli a při momentální výši nákladu není možné vydávat Krušnohorský Luft ve větším rozsahu dvojazyčně.

Speciálně pro německé přátele české strany Krušných hor vychází internetový časopis „Grenzgänger“ (www.boehmische-erzgebirge.cz), jehož vydavatel je zároveň členem redakční rady Luftu. V tištěné podobě je pak vydáván „Neudeker Heimatbrief“ nebo „Mei Erzgebirg“, které jsou redakčně propojeny.

Vaše redakční rada

Eine häufig gestellte Frage

Viele deutsche Freunde des böhmischen Erzgebirges stoßen auf ihren Touren oft auf unsere Zeitschrift „Krušnohorský Erzgebirge Luft“. Uns erreicht deshalb immer wieder die Frage, warum nur so wenige Beiträge in deutscher Sprache darin gedruckt werden.

Unsere Zeitschrift wird ausschließlich von ehrenamtlichen Mitarbeitern erstellt, die alle berufstätig sind. Da das Autoren- und Redaktionsteam nur aus wenigen aktiven Leuten besteht, ist die monatliche Herausgabe der Zeitung in der jetzigen Form schon eine Herausforderung. Nur wenige Leute unseres Teams beherrschen beide Sprachen so gut, dass sie Texte übersetzen können. Kurz gesagt, wir sind vom derzeitigen Aufwand her personell und wirtschaftlich

am Limit. Würden wir weitere Texte übersetzen lassen, entstünden zusätzlich enorme Kosten, wobei ein Mix von Ehrenamt und bezahlter Tätigkeit auf Dauer nicht tragfähig ist. Weiterhin würde die Zeitung eine erheblich höhere Seitenzahl aufweisen, wodurch wiederum die Kosten für Layout und Druck steigen. Bei der momentanen Auflagenhöhe besteht derzeit leider kein Spielraum um unsere Zeitschrift in einem größeren Umfang zweisprachig herauszubringen.

Speziell für deutsche Freunde des böhmischen Erzgebirges gibt es die Internetzeitung „Der Grenzgänger“ (www.boehmische-erzgebirge.cz) oder in gedruckter Form den „Neudeker Heimatbrief“ oder „Mei Erzgebirg“, die redaktionell vernetzt sind.

Ihre Redaktionsleitung

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Aktuality: Komunální volby 2014	
Aktualität: Die Kommunalwahlen 2014.....	3
Téma: Krušnohorské školy v novém školním roce 2014/2015	
Thema: Die Erzgebirgischen Schulen im neuen Schuljahr 2014/2015	5
Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu	
Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region	10
Ze společnosti a kultury: Königsühle – letos poprvé dlouhosrsté	
Kultur und Gesellschaft: Königsühle – dieses Jahr erstes Mal langhaarig.....	10
Rozhovor: Jako konipas – život Josefa Beera s Parkinsonovou nemocí	
Gespräch: Wie eine Bachstelze – Das Leben Josef Beers mit der Parkinsonkrankheit.....	12
Sport: Volejbalový Hřebečná Cup 2014	
Sport: Volleyball Hřebečná Cup 2014.....	15
Historie: Vybrané rybí speciality z krušnohorské Kovářské	
Geschichte: Ausgewählte Fischepezialitäten aus Kovářská.....	16
Aktuality: Den česko-saské spolupráce	
Aktualität: Tag der tschechisch-sächsischen Zusammenarbeit.....	18

Tip na výlet: Pozvánka na podzimní výlet do Nových Hamrů	
Ausflugstipp: Einladung zum Herbstausflug nach Nové Hamry	20
Aktuality: „Frühbuser Kerwa“ – pouť v Přebuzi v proměňách času	
Aktualität: „Frühbußer Kerwa“ – ein Patronatsfest im Wandel.....	22
Aktuality: Pouť v Jáchymově	
Aktualität: Das Fest in Jáchymov.....	23
Ze společnosti a kultury: Řezbáři a krajkářky tradičně v Abertamech	
Kultur und Gesellschaft: Die Schnitzer und Klöpplerin traditionell in Abertamy.....	24
Sport: Počasí Karlovu kroku na Božím Daru přálo	
Sport: Das Wetter war zum Karlsschritt in Boží Dar lieb.....	25
Recept měsíce: Brusinkové nebo borůvkové sejkory	
Rezept des Monats: Heidelbeergetzen	26
Z naší přírody: Jitrocel kopinatý	
Aus unserer Natur: Spitzweigerich	27
Vážně nevázně: Krušnohorské vinobraní	
Ernsthaft unernsthaft: Das erzgebirgische Weinfest.....	28
Ze společnosti a kultury: Goethův pomník opět v Nejdku	
Kultur und Gesellschaft: Das Goethe Denkmal wieder in Nejdk	28

**Ročník 3 / číslo 9
ZÁŘÍ 2014**

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ
LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6 ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6 ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6 ks

Inzerce cena podle velikosti
a opakování tisku po dohodě
s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová,
Michal Urban, Pavel Andrš,
Karel Picura, Ulrich Möckel,
Eva Skalníková, Václav Kupilík,
Petr Mikšíček, Hanuš Hron

Foto na titulní stránce:
Markéta Kutějová
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní programy
Eva Hejtmánková
E-mail: hejtmankova.eva@seznam.cz

Distributoři
Potůčky – Lenka Štrauchová
Horní Blatná – Eva Chlumská; U Gity
Pernink – U Patrika, Květinářství
Pernink – benzinová pumpa
Abertamy – Lenka Löfflerová; U Březiny
Abertamy – Maso Zacharda
Boží Dar – Jitka Peřina; Konzum Čáda
Jáchymov – muzeum
Pstruží – Anna Heranová
Merklin – Hedvika Roznerová
Nové Hamry – hotel Schwarz, Infocentrum
Vysoká Pec – Iva Hüttnerová
Nejdek – Alena Veselá, lékárna
Nejdek – Trafika, Hotel Anna
Tisová – Kukačka
Myslivci aj. – Ivana Pečimúthová
Lesná – Mgr. Dana Waldsteinová
K.Vary, Krymská-cestovka – Z.Štréblová
K.Vary, Krajská knihovna – infocentrum
Ostrov, Dům kultury – Infocentrum

Další distributoři jsou vítáni!

Prodej – infocentra v obcích
Náklad 850 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 1. 10. 2014.

Komunální volby 2014

Redakční rada Luftu vyzvala v minulém čísle časopisu všechny osobnosti a politická uskupení, které se hodlají v našem regionu ucházet o hlasy voličů v říjnových komunálních volbách, aby čtenářům představily, s čím a kým do voleb půjdou a jaké bude jejich volební program. Na výzvu Luftu zareagovaly kandidující subjekty z Abertam, Horní Blatné, Merklína a Nových Hamrů, jimž za jejich příspěvky děkujeme a jejichž prezentace otiskujeme níže. Je nyní na voličích, aby posoudili, kteří jedinci a která uskupení budou v dalších čtyřech letech nejlépe hájit jejich zájmy. Věříme, že si obyvatelé Krušných hor uvědomí, jak velký význam volby do obecních zastupitelstev mají, a že si v pátek 10. října nebo v sobotu 11. října udělají čas na to, aby svým kandidátům dali hlas. (red)

Abertamy mají za sebou velký kus práce

Vážení spoluobčané,

čtyři roky utekly jako voda a před námi jsou další komunální volby. Dovolte mi proto krátké shrnutí uplynulého čtyřletého volebního období.

Někomu se může zdát, že se za tuto dobu v Abertamech mnoho práce neudělalo, ale připomeňme si, jak vypadal Plešivec v roce 2010 a jak vypadá dnes. Kolik bylo opraveno domů, jak se změnil tzv. Kadlečák, kolik bylo vyměněno lamp veřejného osvětlení, jak se změnil hřbitov a budova městského úřadu a kolik bylo dalších změn, kterými Abertamy za čtyři roky prošly. Vim, že se nelze zavděčit každému, ale myslím si, že zastupitelstvo města udělalo za tu dobu kus práce, za kterou se nemusí stydět.

Někteří ze současných zastupitelů se rozhodli již nekandidovat. Já sám jsem tuto variantu dlouho zvažoval. Nakonec jsem se rozhodl to ještě jednou zkusit. Zprvu jsem nechtěl utíkat od rozdělané práce a zadruhé jsem přesvědčen, že Krušné hory

Nová podoba Plešivce

čeká velký rozvoj, na který je třeba se dostatečně připravit. Zejména u nás je ještě spousta práce především v oblasti technické infrastruktury a služeb.

Žádný rozvoj se neobejde bez finančních prostředků, a proto mi dovoluji pár slov k finanční situaci města. Hospodaříme s rozpočtem kolem 16 milionů Kč. Kromě státního rozpočtu má město největší finanční

příjem z pronájmu hotelu Plešivec a pozemků pod sjezdovkami. Vzhledem k uzavřeným nájemním smlouvám jde o dlouhodobý stabilní příjem do městské pokladny. Město v současné době splácí pouze jeden úvěr ve výši 2,3 milionu Kč. Finanční rezerva města je cca 2 miliony Kč. V uplynulém volebním období jsme získali dotace v celkové výši 18 633 784 Kč. Novému zastupi-

telstvu budeme předávat pouze dva rozdělané projekty. Jedním z nich je „Zateplení městských objektů“, na nějž jsme získali dotaci z Ministerstva životního prostředí ve výši 7 274 514 Kč, a druhý je téměř dokončený projekt „Zpřístupnění opuštěného důlního díla Mauritiua“, na který jsme získali dotaci ve výši asi 8 milionů Kč. Několik dalších projektů je připraveno k realizaci, zbývá pouze nalézt vhodný dotační titul. Jde převážně o investice do infrastruktury města (rekonstrukce komunikací, budování parkovišť, chodníků apod.).

Chtěl bych touto cestou poděkovat všem zastupitelům za spolupráci, neboť vedení města není záležitostí jednotlivých osob, ale celého kolektivu, který i přes rozdílné názory musí nakonec dospět k rozumnému kompromisu. Přejí všem současným i budoucím zastupitelům mnoho úspěchů a pevné nervy do dalších let.

Zdeněk Lakatoš,
starosta města Abertamy

Volební program sdružení nezávislých kandidátů „Volba pro Abertamy“

Vážení spoluobčané,

rádi bychom vás seznámili s kandidátní listinou hnutí nezávislých kandidátů „Volba pro Abertamy“ a s programem, s nímž se chceme ucházet o vaši důvěru v nadcházejících komunálních volbách, které se konají ve dnech 10.–11. října 2014.

Naše kandidáty jistě dobře znáte, jsou to lidé různých profesí a různého věku, kteří zde s vámi žijí, mají zájem o dění v našem městě Abertamy – Hřebečná a jsou připraveni se aktivně podílet na jeho rozvoji a podpořit vše, co přinese našim občanům zlepšení kvality života ve městě.

Chceme navázat na započaté aktivity z minulého volebního období,

podporovat rozvoj města a věnovat se záležitostem, jež budou prospěšné nám všem.

Chtěli bychom Vás seznámit s naším programem pro volební období 2014–2018:

- Podpora vzniku nových pracovních příležitostí v návaznosti na rozvoj cestovního ruchu – zamezení odlivu mladých rodin.
- Zajištění a udržení zdravotní péče (dětský lékař, obvodní lékař).
- Vytvoření podmínek pro zachování základní a mateřské školy.
- Další rozvoj a dovybavení dětských hřišť a sportovišť pro naše děti.
- Zřízení rehabilitačního cvičiště pro seniory.

- Zachování a další rozvoj pečovatelské služby a domácí péče.
- Zřízení domu pro seniory – vznik pracovních míst pro rekvizifikované občany.
- Dobudování kanalizace Abertamy a Hřebečná.
- Systematické opravy místních komunikací a vznik nových parkovacích míst u panelových domů.
- Dokončení výměny veřejného osvětlení.
- Zefektivnění odpadového hospodářství – zlevnění svozu komunálního odpadu.
- Zlepšení čistoty a kvality životního prostředí – likvidace černých skládek.

- Dokončení městského mobiliáře a sjednocení městského informačního systému.
- Kultura – vybudování městského muzea; aktivní podpora všech místních spolků.
- Podpora sportu a jiných volnočasových aktivit.
- Spolupráce města a infocentra s místními živnostníky v návaznosti na cestovní ruch.
- Dokončení započatých projektů z fondů Evropské unie a využití dosavadních zkušeností k dalšímu čerpání finančních prostředků z fondů EU a jiných dotačních titulů v plánovacím období 2015+.

Kandidáti hnutí „Volba pro Abertamy“:

1. Jana Rojovská, 2. Ingrid Cejpková, 3. Ladislav Tuna, 4. Lucie Michalková, 5. Ján Fekiač, 6. Lenka Křapáčková, 7. Radka Kotrllová

Chceme být blíže občanům Abertam a Hřebečné, a proto budeme o všech svých aktivitách s občany více komunikovat ve veřejných diskusích a zveřejňovat je například v Abertamském měsíčníku či na webových stránkách města.

Přijďte ke komunálním volbám a ukažte, jakým směrem se má vyvíjet Horní Blatná!

Chceme Vám představit společnou kandidátku ODS a nezávislých kandidátů v Horní Blatné:

Michaela Dáňová – poštmistrová, **Ing. Vladimír Michaluk** – technik, **Petr Michálek** – OSVČ, **Lukáš Pačíska** – šamotér, **Ing. Leoš Titl** – lesník

O naší vizi do budoucna budete včas informováni!

Michaela Dáňová

Letecký pohled na Horní Blatnou (foto 2M Studio)

Občanské sdružení Nové Hamry 2000 Plus

Ve volbách do zastupitelstva obce Nové Hamry již třetí volební období kandiduje občanské sdružení Nové Hamry 2000 Plus. V roce 2006 získalo sdružení od voličů jeden mandát, v roce 2010 to byli již tři zastupitelé z našich řad, kteří se aktivně zapojili do práce v zastupitelstvu.

V průběhu tohoto volebního období se naši členové snažili o kvalitnější a lepší výběr při zadávání prací hrazených z obecních a evropských prostředků, rovněž o zvýšení četnosti jednání zastupitelstva, o zprovoznění komunikace mezi Novými Hamry a Horní Blatnou v zimním období aj.

Hlavními body našeho programu do následujícího volebního období jsou:

- zefektivnit **hospodaření** obce ve prospěch občanů: například hospodaření v obecních lesích, snížení plateb za odvoz odpadů a z kvalitnější jejich vyvážením, zlepšit čistotu ovzduší

v obci, dále maximálně efektivně a s rozmyslem využívat dotací z evropských regionálních fondů, kdy plánování projektů je jejich hlavní součástí,

- zlepšit **informovanost občanů** o dění v obci a práci zastupitelstva, prosadit pravidelné měsíční jednání zastupitelstva s tím, že zápisy budou obsahovat jmenovité hlasování jednotlivých členů, zasadit se o zachování místní pošty a zajistit zlepšení internetového připojení,
- obnovit infocentrum pro **návštěvníky** naší obce, zlepšit přístupové cesty do obce s důrazem na komunikaci z Horní Blatné,
- podpořit místní **spolky a sdružení**, které jsou základem života a dění v obci s důrazem na projekty pro volný čas dětí a mládeže.

Za občanské sdružení Nové Hamry 2000 Plus kandidují:

Merklín pro život

V Merklíně lidem záleží na tom, co se v obci děje a dít bude. Lidé požadují určitou změnu ve ve dení obce. Možná i proto se do komunálních voleb přihlásilo deset politických stran či uskupení. Jedním z nich je sdružení nezávislých kandidátů **Merklín pro život**. Toto uskupení dalo dohromady devět lidí, kteří opravdu chtějí pro obec pracovat. Vždyť také mají na plakátu uvedené heslo: **Volte nás, chceme pracovat pro vás**. Lidé z Merklína najdou ve svých domovních schránkách volební program a představení kandidátů.

V Merklíně lidé volí kandidátku číslo 6 s těmito kandidáty

Ing. Robert Marschner, Ing. Jana Urbánková, Mgr. Marie Jirková, Jan Matušík, MUDr. Kateřina Sýkorová, Miloš Uhlík, Petr Shorný, Pavel Čerepeš, Lenka Prekopová

Mgr. Tomáš Naňka, Milena Dellingerová, Ing. Radomír Böhm ml., Ing. Petr Pánek, Ing. Marcela Hrdá, Vojtěch Krejčí st., Ing. Martin Leichter, MBA, MUDr. Jindřich Heineke, Jan Kefurt.

Tomáš Naňka ve volných chvílích s vnoučaty

Sdružení nezávislých kandidátů NH 2014

Vážení voliči, jsme nově vzniklé sdružení lidí, kteří se chtějí pokusit přispět k rozvoji naší obce Nové Hamry.

Co chceme:

- Vytvořit dlouhodobou strategii rozvoje obce.
- Změnit styl řízení obce – týmová spolupráce, debata, zapojení veřejnosti do rozhodování.

- Zodpovědně hospodařit.
- Řešit problémy zimní údržby, kanalizace, úklidu a vzhledu obce, odpadů, stavu silnic a cest, služeb.
- Propojit veřejnou a soukromou sféru v rámci společných projektů.
- Podpořit investory, podnikatele, spolky působící v obci.

- Budovat podmínky pro sportovní a rekreační vyžití.
- Zlepšit systém získávání dotací z ČR, EU, kraje.
- Řešit problematiku internetu.
- Rozvíjet spolupráci s okolními obcemi.
- Rozvíjet přeshraniční spolupráci.

Naši lidé:

Tomáš Pilař – OSVČ, 38 let
Tomáš Jakoubek – podnikatel, 40 let
Robert Vlasatý – technik, 39 let
Karel Vozáb – důchodce, 68 let
Pavla Krejčová – referent, 34 let
Petr Veselý – údržbář, 58 let
Vojtěch Veselý – projektant, 27 let
Petra Gruberová – dělnice, 39 let
Petr Voráček – ředitel, 44 let

Krušnohorské školy v novém školním roce 2014/2015

V pondělí 1. září začal nový školní rok a do lavic základních škol v našem regionu – v Perninku, Nejdku, Jáchymově, Horní Blatné a Abertamech – usedlo více než šest stovek žáků a žákyň, řada z nich vůbec poprvé. Jak se na ně školy během prázdnin připravily, co vše jim můžou nabídnout a jaké mají plány do budoucna – i na to se Luft zeptal čtyř ředitelek a jednoho ředitele těchto škol. Někteří z nich nabídli i krátký exkurz do historie. (red)

Pojďme si zavzpomínat aneb 80 let české školy v Perninku

Škola v Perninku

Ani jsme se nenadáli a už jsou tu další kulatiny. V polovině října dospěje česká škola v Perninku ke svým osmdesátinám. Současný stav: 74 žáků v sedmi třídách se třemi učitelkami na prvním stupni malotřídního typu a pěti pedagogy na stupni druhém s čerstvým dvouletým vedením.

Pedagogický sbor je doplňován a podporován zkušeným vychovatelským zázemím ve školní družině a plně vytiženou kuchařkou ve školní jídelně. Nad účty, objednávkami, fakturami, hospodářským výsledkem a kávovým pohodlím o velkých přestávkách bdí už víc než deset let hospodářka, účetní, sekretářka a správkyně webových stránek školy v jedné osobě. Personální výčet je nutně doplnit o nezbytného školníka, zaměstnankyně dbající o čistotu v obou budovách a dvě učitelky MŠ, která je součástí organizační struktury ZŠ od roku 1998. Elektronický věk se promítl do učebních osnov, vybavení učeben a bohužel i do menší ochoty k pohybu na čerstvém horském vzduchu. Tak to je ve zkratce dnešní škola. A co o její historii říká kronika?

Výnosem ministerstva školství a národní osvěty z 29. srpna 1934 byla zřízena jednotřídní česká obecná škola v Perninku dnem 16. října 1934. Byla umístěna do domu č. p. 302. Vyučování bylo zahájeno 12. listopadu 1934 s 27 dětmi. První správce a učitel české školy Jindřich Bušek na vlastní žádost předal správu školy 31. srpna učiteli Josefu Kloboučkovi z Breitenbachu (pozn. redakce: nyní Potůčků) s přáním, „aby škola vzrůstala a plnila řádně své poslání na horské půdě pohraniční“.

Ve školním roce 1937 byla v Perninku na žádost správy školy zřízena mateřská škola, do níž se přihlásilo 21 dětí, z nichž 13 bylo české národnosti. Napjatá protičeská atmosféra nachází svůj cíl i v české škole, avšak místní obyvatelé ji brání. Angažovanost školy dokládá čin místního školního výboru, který rozhodl věnovat částku určenou původně na školní výlet na obranu státu. Tlaky na německé a smíšené rodiny byly vyslyšeny pouze ve dvou případech, kdy rodiče přemístili své děti do německé školy. Po dobu okupace byla škola

násilně zavřena a kronika našla své dočasné útočiště u pana Františka Hofmanna, který ji po válce předal novému správci školy Janu Kučerovi.

První česká škola po válce byla zřízena v Nejdku již v červnu, na ni navazuje 16. září 1945 škola v Perninku. Reaguje se tak na velký přísun českého obyvatelstva do pohraničí. Svědčí tomu i potřeba zřízení internátu se školní jídelnou

pro přesporní žáky, jichž bylo tehdy celkem 36. Škola získává zázemí v nové budově, dnešní č. p. 118. Její otevření provázela velká slavnost. Od listopadu v Perninku opět funguje mateřská škola, která se školou obecnou a měšťanskou tvoří jeden celek pod vedením nově ustanoveného ředitele Stanislava Rohana. Zajímavé jsou v kronice údaje o národnosti žáků: až do odsunu stále převládala německá. Záznamy také uvádějí problémy s personálním obsazením školy a zabezpečením výuky. Učitelé přicházejí ze všech stran, z daleka i z blízka, ale mnohdy se zde nezdrží ani rok.

Ve školním roce 1948/1949 byla oddělena mateřská škola spolu s národní školou od správy střední školy. O rušném životě školy i v době prázdnin svědčí využití jejich prostor pro zotavovnu Okresního národního výboru Jáchymov. V roce 1950 byla ve škole ustavena pionýrská organizace, jež převzala na dlouhou dobu i organizaci mimoškolního života.

Perninská škola je horská, usazená v krásném prostředí Krušných hor. První záznam o lyžařském klání nalézáme v březnu roku 1951, kdy byly v Perninku uspořádány závo-

Česká škola v Perninku v roce 1934

dy středních škol v tehdejším okrese Jáchymov. Závodu se zúčastnilo 60 závodníků, z toho 32 hostů.

Školní rok 1951/1952 přináší změny v podobě zavedení jednotné devítileté školy a zřízení školní družiny. V tomto roce již počet žáků dosáhl 270 z počátečních 120 a učitelský sbor se rozrostl na 12 pedagogů. V následujícím roce byly od pololetí zřízeny kroužky německého jazyka pro žáky s německou národností, aby i tito žáci měli možnost naučit se svůj mateřský jazyk. V roce 1956/1957 vystoupal počet žáků na nejvyšší číslo v historii školy: učilo se jich zde 307.

V roce 1958/1959 získala škola pro výuku nových předmětů

budovu bývalé ubytovny Jáchymovských dolů (č. p. 290). Byly zde vybudovány dílny, zázemí tu našla školní družina, pionýrská organizace a jídelna. Jak se historie v mnohém opakuje, dokládá zaměření tehdejšího i dnešního školství na praxi, především polytechnickou výchovu. Dnešním projektům dotovaným EU mohly ve své době konkurovat patronáty místních subjektů, například dolu Barbora, Státního statku Abertamy, n. p. Krajka, Průmyslu prádla Pernink nebo vojenského útvaru Hřebečná, které vytvářely materiální i duchovní zázemí školy, staly se jejím partnerem. Sama škola buduje odborné učebny přírodopisu a fyziky.

V roce 1961 došlo k likvidaci Jáchymovských dolů, což znamenalo zásadní změnu v životě obce i školy samotné. Se zrušením hornických pracovních míst se snížil i počet dětí ve třídách.

I ve dvacátém století volalo učitelstvo po zvýšení svých platů. Úprava přišla 1. dubna 1967, a jak se uvádí v kronice, nebyl to apríl, úprava znamenala „vyrovnání životní úrovně s průměrnými platy dělníků“.

Přestože pokračoval postupný pokles počtu žáků, jejichž rodiny opouštěly horské prostředí, žila škola dál svým bohatým vnitřním životem, který vrcholil po revoluci na počátku 90. let. Žáci užívají nové odborné třídy srovnatelné s jinými

školami. Vzhledem k potřebám ubytovacích kapacit jsou v obci zřízeny ubytovny, a to v bývalé MŠ a v budově školní družiny v Rennerově ulici. Možnosti ubytování ve škole využívá i Dům dětí a mládeže v Ostrově o jarních prázdninách. V Perninku je živo a rušno. Na počátku 90. let je za školou vybudováno asfaltové hřiště a budování sportovního zázemí vrcholí v roce 2009 demolicí staré dosluhující tělocvičny a její náhradou moderní multifunkční halou, která je dnes součástí komunitního centra „Krušnohorka“, vzniklého z iniciativy obce z prostředků ESF a využívaného nejen pro sportovní účely, nýbrž i ke kulturnímu využití.

V roce 2004 navazuje škola pod vedením ředitele Mgr. Josefa Svobody partnerství a spolupráci se základní školou v Eibenstocku. Mohu dále zaplňovat řádky dalšími příklady rozvoje a aktivit perninské školy, změnami v systému školství a právní subjektivitě, projekty v rámci ESF, ale nezastávám postupný početní úbytek jejich žáků kopírující nelibostný demografický vývoj vlivem porevolučních změn, který se nejdříve projevil na 1. stupni. K prvnímu spojení tříd zde došlo ve školním roce 1992/1993. Od tohoto roku je škola jedinečnou v celém karlovarském regionu spojením malotřídky s 2. stupněm.

Velkým obloukem s různou mírou podrobnosti jsem se dostala k úvodním slovům tohoto textu. Nezbyvá mi jen popřát škole, zároveň i jejímu zřizovateli obci Pernink a všem – ať jsou to učitelé či její ostatní zaměstnanci, bývalí i současní žáci a jejich rodiče, nebo další příznivci z řad obyvatel Perninku a jeho okolí – hodně síly a elánu na cestě její další existence, na kterou má ve světle své bohaté historie zasloužené právo. Jednoduše parafrázi slov prvního správce české školy si přejme, aby škola opět vzrůstala a plnila řádně své poslání na horské půdě přehraňování.

Mgr. Dana Osíčková,
ředitelka ZŠ a MŠ Pernink
s využitím školní kroniky
a „knihy“ o historii školy
v Perninku žáků 9. třídy
z roku 1994

Školy na Nejdecku v roce 1920

S výjimkou Nejdu je jedním z hlavních problémů škol v našem regionu úbytek žáků – nízká porodnost a stěhování rodin z horských oblastí do jiných regionů vedou k tomu, že mnohé krušnohorské školy musí bojovat o svou existenci, kterou někdy umožňuje jen udělení výjimky z nižšího počtu žáků zřizovatelem. Pokud chtějí obce školu v místě udržet, musí tak často na její chod připlácet značné sumy.

Jak diametrálně odlišná byla situace v minulosti, znázorňuje přiložená tabulka, v níž jsou vyčísleny počty žáků obecných a měšťanských škol v nejdeckém okrese v roce 1920 (Jáchymov zde uveden není, protože byl součástí jáchymovského okresu). Školy tehdy byly v každé obci a jejich expozitury se nacházely často i v odlehlých osadách. Počet žáků však prudce poklesl po odsunu německého obyvatelstva po druhé světové válce a většinou se jej nepodařilo zastavit ani poté. Rozdíl mezi stavem žactva v roce 1920 a nyní smutně ilustruje například základní škola v Abertamech, do níž v letošním školním roce chodí 25 dětí, třicetkrát méně než v roce 1920. Podobně je tomu ale i v jiných obcích.

(MU, PA)

Obec	Počet obecných a měšťanských škol	Počet žáků
Abertamy	2	735
Bernov	2	251
Černava	1	79
Fojtov	2	206
Hefmanov	1	30
Horní Blatná	2	457
Hradecká	1	26
Chaloupky	1	86
Jelení	1	229
Krásná Lípa	1	143
Lesík	1	66
Milíře	2	144
Nejdek	4	1 429
Nové Hamry	1	339
Oldřichov	1	86
Pernink	2	515
Poušť	1	31
Potůčky	3	326
Pozorka	1	78
Přebuz	1	279
Pstruží	1	74
Ptačí	1	70
Rolava	1	234
Rudné	1	271
Suchá	1	110
Šindelová	1	231
Tisová	1	132
Vysoká Pec	1	105
Vysoká Štola	1	38
Celkem	40	6 800

Zdroj: RÖDIG, Josef (1921): Gebirgsh Heimat. Heimatkundliche Darstellung des Bezirkes Neudek. Vlastním nákladem, Abertamy.

Základní škola Nejdek, Karlovarská, příspěvková organizace

Naše základní škola, nejdeckými obyčejně nazývaná jako škola na sídlišti, oslaví v roce 2016 padesát let od svého vzniku. Že by leccos potřebovala zmodernizovat, o tom je při současném stavu financí ve školství zbytečné hovořit. Důležitější než „obal“ je ovšem to, co se ukrývá uvnitř. Je tu společenství lidí – dětí a dospělých.

Ve školním roce 2014/2015 u nás zasedne do školních lavic více než 400 žáků. Zvláště nižší třídy jsou hodně početné, takže práce učitelů je o to náročnější. Ale jaképak nářky? Pamětníci potvrdí, že dříve také byly třídy s více než 30 žáky. Takže i my to zvládneme... Máme stabilní, výborně fungující pedagogický sbor, pět oddělení školní dru-

žiny a Dům dětí a mládeže. V jeho zájmových útvarech bylo v minulém školním roce zapojeno okolo 400 dětí. Jsme za to velmi rádi, protože smysluplně strávený volný čas je pro ně opravdu důležitý.

Vyučování se snažíme dětem zpřístupnit různými metodami – soutěží, vzdělávacími pořady, exkurzemi. Výletů za poznáváním v posledních dvou letech naši žáci zažili víc než kdy jindy – čerpáme totiž finance z evropských fondů. Projekt má název Přírodovědné obory a matematika v praxi. Naši žáci navštívili Českou televizi v Praze, Zoologickou a botanickou zahradu v Plzni nebo 3D planetárium v Science centru Techmania v Plzni, elektrárnu v Tušimicích a další zajímavá

místa. Projekt končí v prosinci tohoto školního roku a kromě exkurzí v něm žákům vědomosti rozšíří také e-learningové kurzy v LMS Moodle. Jde o interaktivní výuku přes počítač. Další projekt, který vede ke zkvalitnění a zefektivnění výuky, má název Moderní škola a spočívá v tvorbě a následném používání nových metodických pomůcek a učebních materiálů. Bude ukončen v prosinci 2014 a učební materiály v něm vytvořené nám samozřejmě budou sloužit dál.

Naše škola je všestranně zaměřená. Proto i v letošním školním roce plánujeme účast žáků ve sportovních, uměleckých a předmětových soutěžích. Máme v nich tradičně pěkné úspěchy. Ve školním roce

2013/2014 jsme například byli velmi úspěšní ve stolním tenise, v dopravní soutěži mladých cyklistů či ve šplhu. Nejen sportem živ je člověk, a tak se zapojujeme také do předmětových soutěží (v českém a v anglickém jazyce). Velmi oblíbené jsou i výtvarné soutěže. Řadu umístění jsme si „vykreslili“ v soutěžích Lesy kolem nás nebo Jak vidím Austrálii. Výtvarníci se prezentovali také na tradiční jarní výstavě, kterou spoluorganizujeme s o. s. Dětská radost. Každoročně přispíváme organizaci Život dětem a konáme finanční sbírku ve prospěch o. p. s. Tyfloservis Karlovy Vary. Ve všech těchto činnostech budeme pokračovat i v novém školním roce.

Naším největším cílem je samozřejmě to, aby z našich žáků vyrostli vzdělání, slušně vychovaní, empatictí lidé, kteří vystudují střední, případně vysokou školu podle svého výběru, najdou si povolání a budou žít spokojený život. Nebudou to mít v dnešním světě jednoduché. Na nás je, abychom je co nejlépe připravili.

Mgr. Bedřiška Treglerová,
zástupkyně ředitelky
foto poskytla autorka článku

Šedesát let historie ZŠ v Jáchymově

ZŠ M. C. Sklodowské a MŠ Jáchymov (foto Michal Urban)

Základní škola Marie Curie-Sklodowské a mateřská škola Jáchymov si v tomto roce připomíná šedesát let své existence.

Škola byla vybudována v rámci akce „Z“ a uvedena do provozu 29. srpna 1954. Proti původnímu projektovému záměru ze 40. let minulého století byl plánovaný objekt stavebně výrazně redukován.

Po 48 letech existence jsem školu v srpnu roku 2002 převzal jako ředi-

tel s výzvou uvést ji do stavu odpovídajícímu představám 21. století. Abychom byli schopni zachytit školu v proměnách času, připravili jsme v naší Galerii návratů na počátek září stejnojmennou, veřejně přístupnou výstavu fotografií, která kompletně dokumentuje stav z přelomu let 2002/2003 a následně v polovině roku 2014. Systém zdvojených fotografií zachycuje všechny změny v tomto období.

Co se podařilo, co nás ještě čeká? Díky účasti města v projektu Státního fondu životního prostředí byl kompletně zateplen areál a vyměněny všechny vstupy do školy, zrekonstruováno nevyhovující hřiště do podoby víceúčelového s umělým povrchem, revitalizována školní zahrada s oplocením, vybudována naučná stezka s pergolou. Celkovou opravou nyní procházejí střechy, předpokládá-

ný termín dokončení je konec září 2014.

Vstoupíme-li do vnitřních prostor školy, zaregistrujeme další změny – výměny všech dveří, výbavu učeben moderním stavitelným nábytkem a posuvnými keramickými tabulemi, nové vestavěné skříně, vertikální žaluzie. V provozu je 17 učeben, z toho šest speciálních: výpočetní techniky, tabletů s interaktivní tabulí v rámci projektu Škola dotykem, multifunkční s interaktivní tabulí a 12 notebooky, přírodních věd z dotace ČEZ v rámci tzv. „Oranžových učeben“, DVPP a moderně vybavený Cvičný byt.

V dalších učebnách jsou instalovány interaktivní tabule a plně funkční dataprojekce. Bylo vybudováno DTP pracoviště pro redakci školního časopisu, otevřena keramická dílna a předěláno zázemí školní jídelny. Změny potkala i čtyři respiria školy – všechna byla vyzdobena velkoplošnými kompozicemi podle návrhů Mgr. Zlochové realizovanými našimi bývalými ža-

Učebna výpočetní techniky

kami. Letos v říjnu bude zahájena kompletní rekonstrukce tělocvičny.

Do rámce právního subjektu školy byly postupně včleněny další organizační součásti: mateřská škola v kompletně zrekonstruovaném objektu na třídě Dukelských hrdinů, školní výdejna MŠ a v roce 2013 školní klub a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. O rok dříve byla otevřena školní galerie – Galerie návratů.

Co zbývá? Chceme dořešit šatny, vstupní halu a v prostorách bývalé kotelny udělat školní dílny. V plánu máme úpravu prostor severních pozemků školy na klidovou zónu pro děti a občany města. Na část akcí je již připravena projektová dokumentace.

Škola se postupně stala základnou pro široké spektrum zájmových činností od divadelního souboru přes pěvecký sbor a hry na hudební nástroje až po netradiční výtvarné techniky, aktivity v rámci cvičného bytu atd.

Celých 11 let jsme byli nuceni řešit problematiku snižování po-

čtu žáků, posledních sedm let byla škola v tzv. výjimce. Základní příčinou tohoto stavu bylo nepříznivé složení rodin, jejich fluktuace daná nedostatkem pracovních příležitostí a problémovost žáků v oblasti docházky a porušování pravidel školního řádu. Dalším důvodem byla celková zanedbanost infrastruktury školy a značná konkurence ostrovských škol. Nepříznivý vývoj se podařilo prolomit až před třemi lety, kdy počet žáků začal růst. V letošním roce již škola ve výjimce není.

Pedagogický sbor byl postupně obměňován, výrazně se omladil a zvýšila se i jeho kvalifikace. Před třemi lety začal být doplňován asistenty pedagoga. K dnešnímu dni jich máme k dispozici celkem šest.

Škola má zpracovaný vlastní proinkluzivní vzdělávací program a základní strategie rozvoje. Stala se jednou z pilotních škol inkluzivního vzdělávání nejen v našem kraji, ale i v rámci republiky. Získala řadu ocenění, z nichž vyjímáme titul Férová škola (od Ligy lidských práv), Světová škola (od o. p. s. Člověk v tísni)

a Aktivní škola (od společnosti Data-box). Dále se stala aktivním členem ČOSIV (České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání) a Nadace OSF (Open Society Fund Praha). Spolu s OSF se podílela na tvorbě školské inkluzivní koncepce kraje. V novém školním roce nabízí práci odborníků z oblasti psychologie, logopedie a speciální pedagogiky, systém reedukačních a doučovacích aktivit pro žáky se specifickými poruchami, logopedických náprav pro žáky s řečovými poruchami, každoročně také výuku v přípravné třídě pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Od tohoto školního roku se ve spolupráci s renomovanými společnostmi výrazně zvýší i péče o talentované děti.

Škole byly vytvořeny také podmínky pro širokou publicitu, ve spolupráci s Českou televizí vznikly dva samostatné filmové vstupy (dostupné na našich webových stránkách), nové webové stránky (www.zsjachymov.cz) a ve spolupráci s Českým rozhlasem byly zajištěny pravidelné informace o akcích a aktivitách školy.

Pedagogický sbor získal v rámci projektů školy kvalitní zázemí a vybavení. Každý pedagog má k dispozici svůj notebook, od podzimu letošního roku tablet, všechny prostory mají datové přípojky k vysokorychlostnímu internetu, přístup k dalším prvkům hardwaru a softwaru, může využívat širokého spektra nabídek dalšího vzdělávání bez vlastní finanční participace. Učitelé a pracovníci mají možnost zapojit se do řady projektů, které škola realizuje v rámci dotačních a rozvojových programů a velkých projektů ESF.

Naším přáním je, aby byla škola tím, čím byly školy dříve: jedním z přirozených center obce. Proto dlouhodobě směřujeme k otevřenosti, škola se stává otevřenou novým myšlenkám, metodám a formám práce, spolupráci se všemi, kterým není lhostejné naše školství, kterým záleží na vzdělávání a výchově příštích generací.

text a foto: Mgr. Jan Musil, ředitel školy

Přípravná třída

Základní škola a mateřská škola Horní Blatná

Základní škola a mateřská škola Horní Blatná je malotřídní škola, která poskytuje základní vzdělávání pro žáky 1. stupně. Je příspěvkovou organizací, zřizovatelem je město Horní Blatná.

Základní škola obnovila svoji činnost po sametové revoluci ve školním roce 1990/1991 jako jednotřídní škola s 1. a 2. ročníkem a deseti žáky. Rodiče uvítali, že jejich šesti- až osmileté děti nemusely denně postávat na autobusové zastávce i za velmi nepříznivého počasí a dojíždět do nedalekého Perninku. Postupně se škola rozšířila o třetí a čtvrtý ročník a ve školním roce 2003/2004 i o pátý.

Jsmo škola rodinného typu. Usilujeme o kvalitní výuku zaměřenou

na osobnostní rozvoj dítěte v klidném prostředí ve třídách s nízkým počtem žáků. Využíváme nestresující formy hodnocení, pozitivní motivaci. K žákům přistupujeme diferencovaně, respektujeme jejich individualitu. Typ malotřídní školy je optimální jak pro výuku integrovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, tak pro žáky nadané. Malý počet dětí v jednotlivých ročnících umožňuje individuální přístup ke každému podle druhu jeho nadání, ale i postižení nebo znevýhodnění. Učitel může pro žáky připravovat takovou práci, která odpovídá a rozvíjí jejich dovednosti a schopnosti. Výuka několika ročníků v jedné třídě umožňuje těm nadaným účastnit se vý-

uky některých předmětů ve vyšším ročníku, ti slabší mají naopak možnost si konkrétní učivo znovu zopakovat a procvičit s žáky nižšího ročníku.

Vybavení školy se postupně modernizuje a v současné době ho máme na výborné technické, didaktické a materiální úrovni. To jsme dokázali především zapojením do evropských projektů, získáním sponzorských darů a nadačního příspěvku. V těchto aktivitách pokračujeme i nadále.

Žákům nabízíme volnočasové aktivity ve formě kroužků (sportovní, práce na PC, šikovné ruce, vaření, sborový zpěv, hra na flétnu). Pořádáme přednášky a besedy na aktuální témata. Vytváříme ovzduší důvěry,

tolerance a profesionality, jež vede k týmové práci, k vzájemné pomoci, spolupráci, sounáležitosti a respektu.

Našími přednostmi kromě již zmíněného vybavení jsou především prostorné třídy, pěkná místnost školní družiny, nově zrekonstruovaná tělocvična, zajištění stravování žáků i veřejnosti ve vlastní školní jídelně, zapojení do projektů EU „Školní mléko“ a „Ovoce do škol“. Uplatňujeme individuální přístup k žákům, integraci a péči o žáky s vývojovými poruchami učení, zajišťujeme asistenta pedagoga pro žáka se zdravotním postižením. Panuje zde všeobecný zájem pedagogů na dosažení co nejlepších výsledků, na širokém spektru moderních vyučovacích

metod, absenci hrubých kázeňských přestupků a záškoláctví, na dobré spolupráci s rodiči, obcí, veřejností a okolními školami, reprezentaci školy na veřejnosti a v neposlední řadě kvalitní návaznosti mezi ma-

teřskou a základní školou (od roku 2002 jsou propojené vzdělávacím procesem s jednotnou koncepcí). Díky tomu je pro děti mateřské školy přechod do první třídy bezproblémový, jdou do známého prostředí,

za známými spolužáky i pedagogy.

Ve městě je nedostatek bytů pro nově vznikající rodiny, chybí pracovní příležitosti, obyvatelé ztrácejí motivaci k trvalému pobytu. V důsledku této skutečnosti došlo v posledních dvou letech k výraznému snížení počtu žáků. Škola má udělenou výjimku, a město tak hraří rozdíl výdajů mezi normativem a skutečnou potřebou školy. Ani provozní náklady nejsou malé. Zastupitelstvo města škole v rámci svých možností vychází vstříc, společně usilujeme o získání financování z dotačního programu na celkovou revitalizaci budovy.

Letos zahájíme nový školní rok se sedmi prvňáčky a věříme, že demografická křivka bude zase povolna narůstat. Kvalifikovanost pe-

dagogického sboru je téměř stoprocentní a škola nabízí kvalitní zázemí pro děti z Horní Blatné a blízkého okolí. Zřizovatel má snahu základní i mateřskou školu ve městě udržet, ale k tomu je potřeba postupně řešit problém s vytvářením dostatečného počtu pracovních příležitostí, podpory bydlení, služeb, kultury, sportu a výraznější podpory rodin s dětmi. Byla by škoda, kdyby došlo k zániku školy. Vždyť je všeobecně známo, že obec „dělá“ škola, kostel a hospoda. A necht' si každý určí pořadí těchto priorit podle vlastního uvážení.

Mgr. Dagmar Chvapilová,
ředitelka školy
foto: Jiří Kupilík

Základní škola a mateřská škola Abertamy

Základní škola v Abertamech (foto Veronika Lakatošová)

Základní škola v Abertamech má v letošním roce 25 žáků, z toho je jeden prvňáček. Několik předškoláků nastoupilo do školy v Perninku. Oproti loňskému roku nám děti ubylo, protože jen za loňský rok školu opustilo šest páťáků. Během roku se odstěhovalo několik žáků a další o prázdninách. Příčinou je stěhování rodičů za prací, někdy také za teplejším klimatem a pohodlnějším způsobem života – lepší dopravní obslužností, obchodní sítí, lékařem, pestřejším kulturním a sportovním vyžitím. V mateřské škole je zapsáno 42 dětí, jejich počet zůstává přibližně stejný.

V letošním školním roce bychom rádi zrealizovali kurz lyžování a plavání a uvažujeme o družebním pobytu v Německu. Z drobnějších aktivit budeme pokračovat v již tradičních akcích, jako jsou například Mikulášská, vánoční besídka, masopust, Velikonoční vejce, čarodějnice, Den dětí, Noc s Andersenem či besídka a veřejná vystoupení pro rodiče a obyvatele Abertam. Novinkou budou zájmové dny pro děti, které budou probíhat

každý měsíc a budou vycházet ze školního vzdělávacího programu. Nebudou chybět ani besedy, návštěvy kulturních a sportovních akcí a akce s účastí rodičů. Pokračovat budeme ve výuce na flétnu a keyboard pod vedením učitele ZUŠ. K nabídce aktivit budou patřit i kroužky pro žáky.

Základní škola je vybavena novým nábytkem, lavicemi a moderní technikou zahrnující dva dataprojektory s plátny, interaktivní tabuli, počítače, notebooky, výukové programy, kopírku, televizory s velkou obrazovkou, DVD aj. Ke zkvalitnění prostředí byla na jaře nově zařízena jídelna židlemi a stoly v pastelových barvách, ve školní družině byl vyměněn nábytek a židličky, vše opět v pastelových barvách. O prázdninách proběhla rekonstrukce osvětlení. Dokoupili jsme další sportovní vybavení – míče, kužely aj. V mateřské škole, pro niž byl loni zakoupen nový nábytek, bylo doplněno nové povlečení, prostěradla a lehátka, přibýly hračky, balanční dráha, pomůcky na rozvoj motoriky aj. Zakoupili jsme rovněž nové kuchyňské doplňky, na zahradě

je umístěn nový zahradní domeček, v plánu je ještě jeden a rovněž nové pískoviště a stoleček s lavičkami.

V ZŠ i MŠ proběhly určité personální změny – nequalifikovaní pedagogičtí pracovníci byli nahrazeni kvalifikovanými. Na uvolněné místo v ZŠ nastoupila nová kvalifikovaná kuchařka.

Škola má řadu předností, z nichž lze jen ve stručnosti vyjmenovat zejména tyto:

- maximální pobyt na čerstvém vzduchu – zahrada, hřiště, lesy, výlety do okolí,
- výchova ke vztahu k přírodě, ekologii – výlety, spolupráce na údržbě lesů, kvalitní environmentální výchova (třídění odpadů, ochrana životního prostředí), zdarma návštěva ekologických zařízení,
- individuální přístup k žákům – nižší počty žáků, práce se žáky se zdravotním postižením,
- spolupráce s MŠ na přípravě předškoláků pro úspěšný vstup do první třídy, účast předškoláků na výuce,
- příprava na přijímací řízení na nižší stupeň gymnázií a dobrá úspěšnost v těchto přijímacích řízeních,
- doučování – pomoc slabším žákům,
- výuka hry na hudební nástroje v budově školy (spolupráce se ZUŠ Ostrov) za minimální cenu,
- pestrá činnost školní družiny: boby, výlety, akce, soutěže, TV, DVD, tablety,
- akce Školní mléko – nákup mléčných produktů a svačin za zvýhodněné ceny,
- akce Ovoce do škol – 1x za 14 dní zdarma vitamínové produkty (zelenina, ovoce, džusy),

- zájmové kroužky,
- prezentace žáků na veřejnosti (pouť, rozsvícení vánočního stromu, vítání občánků, výstavy žákovských prací aj.),
- úspěšná účast na soutěžích ve sportu a umění (hudební výchova, výtvarná výchova),
- podpora a spolupráce MÚ Abertamy při zajišťování nadstandardních akcí,
- výlety a akce pro žáky za minimální ceny,
- pomůcky, vybavení žáků (sešity, výtvarné potřeby aj.) – po domluvě lze objednat prostřednictvím školy,
- poradenská činnost prostřednictvím výchovného poradce a pedagogických pracovníků,
- spolupráce s rodiči a institucemi (Pedagogicko-psychologická poradna K. Vary, Základní umělecká škola Ostrov, PČR ČR, Oddělení sociálně právní ochrany Ostrov, horská služba, MÚ aj.),
- účast na projektech, které jsou přínosem pro žáky – finanční a výukové zabezpečení z projektů EU, které vedou k lepší vybavenosti školy i školky, pomoci žákům prostřednictvím logopeda, specializovaného pedagoga, psychologa.

Krédem školy je nabídnout žákům a rodičům za minimální náklady kvalitní vzdělávání, pomoc a velkou škálu podnětů ve výchově, vzdělávání a volnočasových aktivitách, které povedou k rozvoji osobnosti dětí, našich žáků.

Mgr. Ludmila Marvanová
ředitelka ZŠ a MŠ Abertamy

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

- 12.–14. 9. - 12. německý hornický den (mj. noční hornický průvod
13. 9. v Marienbergu od 22:00, průvod hornických spolků ze
Saska a celé Evropy 14. 9. v Pobershau od 14:00)

13. 9. - 70. let od letecké bitvy nad Krušnohořem – 21. setkání letců (Ko-
vářská; 10:00–18:00)
13. 9. - Hornická pouť 2014 (Sokolov; 10:00–23:00)
13.–14. 9. - Mezinárodní kovářské sympozium (Bečov nad Teplou)
15. 9. - Učíme se v muzeu – workshop v rámci projektu Archaeomontan
(Muzeum Královská mincovna Jáchymov, 15:00–17:00)
16. 9. - Taneční odpoledne (hotel Modrá hvězda, Horní Blatná; 14:00–
18:00)
20. 9. - III. ročník setkání u památníku štolý Bílá holubice aneb Návrat
svatého Mauritia (začátek Hřebečná 192; 14:00–18:00)
27. 9. - Svatováclavské setkání (Rýžovna; začátek 10:30)
27. 9. - Slavnostní shromáždění bývalých a současných obyvatel Nejdku
v rámci 60. výročí patronátu mezi Nejdem a Augsburgem (DK
Nejdek; 14:00)
4. 10. - Tradiční krušnohorské vinobraní (hotel Modrá hvězda, Horní
Blatná; 17:00)

Lázně Jáchymov

18. 9. - Giancarla Ruggieri (Radium Palace; 20:00)
19. 9. - JFK – Swing (altánek v lázeňském parku; 15:00)
22. 9. - Blue romantic cimbal (Radium Palace; 19:30)
25. 9. - Musica Dolce Vita: Hudba babího léta (Radium Palace;
20:00)
27. 9. - Vinobraní na Radium Paláci – vystoupení skupiny Vinohrad
(Radium Palace; 15:00)
27. 9. - Vinobraní – Český večer (Radium Palace; 19:30)

Koncerty

16. 9. - Lenka Vychodilová: Večer z písní a slov (Galerie umění, Karlovy
Vary; 19:30)
16. 9. - Jana Radilová – flétna, Kristina Šváblová – kytara, Jiří Lukeš –
akordeon (ZUŠ Nejdek; 19:00)
18. 9. - Zahajovací koncert 180. koncertní sezóny KSO; Zahajovací
koncert k 56. festivalu Dvořákův karlovarský podzim; Koncert
k Roku české hudby 2014 (Lázně III., Karlovy Vary; 19:30)
23. 9. - Chantal Poullain: Chansons (Galerie umění, Karlovy Vary; 19:30)
25. 9. - Závěrečný koncert 56. festivalu Dvořákův karlovarský podzim;
Koncert k Roku české hudby 2014 (Lázně III., Karlovy Vary;
19:30)
13.–19. 10. - Jazzfest Karlovy Vary – Sokolov 2014, XXXI. ročník me-
zinárodního jazzového festivalu (Hudební klub „M“ MDK
Sokolov, Městské divadlo Sokolov, Divadlo Husovka, Kar-
lovy Vary, Lázně III – Koncertní síň Antonína Dvořáka,
Karlovy Vary, Kino Drahomíra, Karlovy Vary)

Výstavy, přednášky

17. 9. - Mgr. Jan Nedvěd – Velká válka (Muzeum Karlovy Vary; 17:00)
20. 9. - Muzeum rukavičkářství s ukázkami výroby (MÚ Abertamy;
13:00–17:00)
26. 9. - Hostem u Becherů: Jiří Dědeček (Interaktivní galerie Becherova
vila, Karlovy Vary; 19:30)
2. 10. - Mgr. Jan Nedvěd: Důsledky Velké války (Muzeum Karlovy Vary;
17:00)
04. 10. - Muzeum rukavičkářství (MÚ Abertamy; 13:00–17:00)
10. 10. - Zdeněk Lukeš: Mé oblíbené stavby (Galerie umění, Karlovy
Vary; 19:00)
16. 10. - Ing. Jan Schlossar: Povídání o Slavkovském lese (Muzeum Kar-
lovy Vary; 17:00)
11. 9. – 26. 10. - 100 let terénní archeologie v Karlovarském kraji (Muze-
um Nejdek; vernisáž 17:00)
26. 9. – 31. 10. - Franz Aichtner a jeho dílo (Fotogalerie Zelená sedma,
Nejdek; vernisáž 18:30)
1. 10. – 30. 11. - 40 let Chráněné krajinné oblasti Slavkovský les (Muze-
um Karlovy Vary; vernisáž 17:00)
do 20. 9. - Goethe chodil po kraji a kreslil... (Fotogalerie Zelená sedma,
Nejdek)
do 28. 9. - Jitka Kůsová: O lidském... / Pod kůží (letohrádek Ostrov)
do 28. 9. - Olbram Zoubek: Sochy (Muzeum Karlovy Vary)
do 28. 9. - Stříbrná horečka – Volání hor (Muzeum Královská mincovna
Jáchymov)
do 30. 9. - Lesy kolem nás aneb Čtvero ročních období (Galerie @, Nej-
dek)
do 3. 10. - 100 let od první světové války (klášterní kostel Zvěstování
Panny Marie, Ostrov)
do 28. 2. - Z horníka výrobcem hraček (Böttcherfabrik, Poberschau)

Kina

13. 9. - Noe (kino Pernink; 18:00)
20. 9. - Angelika (kino Pernink; 18:00)
27. 9. - Rychlý Stripes (kino Pernink; 18:00)

13. 9. - 19. abertamský kros
(U Srubu, Abertamy;
10:50 start mimin,
11:00 start 1. kate-
gorie; 11:45 start
hlavní kategorie)
14. 9. - 16. ročník Karel
Bike (areál Novako,
Boží Dar; start děti
10:00, hlavní kate-
gorie 10:30)
14. 9. - WITTE Dětský tri-
atlon (parkoviště na
střeše WITTE, Nej-
dek; 10:00)
20. 9. - Cykloorieňák Kruš-
né hory 2014 (škola Horní Blatná, výklad tratě 9:30, start 10:00)
20. 9. - 49. přespolní běh lyžařů (U Hájovny, Karlovy Vary; prezentace od 9:00,
10:30 start 1. kategorie)
4. 10. - Skate Cup Abertamy
5. 10. - 58. běh okolo Panoramy (fotbalové hřiště, Jáchymov; start 1. kategorie
10:00)

WITTE Bike Team
Vás zve na
WITTE Dětský "Triatlon"
7.ročník
pro děti ve věku 2 - 10 let
Dne: **14.9.2014** neděle
Prezentace: **od 9:00** (dle kategorií)
START: **od 10:00** (dle kategorií)
KDE: **parkoviště na střeše firmy WITTE**

Königsmühle – letos poprvé dlouhosrsté

Od středy 13. srpna začaly přípravy na již třetí ročník Land and Art setkání Königsmühle. Letos v menším zázemí, ale myslím, že to nebylo zase tolik vidět. Změn bylo totiž hodně.

V prvé řadě to bylo první dlouhosrsté setkání. Louky v okolí nebyly ještě posekané a údolí mělo zase jiný ráz. Ještě opuštěnější, dá se říci. Příjemné to bylo hlavně proto, že bylo ticho. Program nerušily sekačky a traktory.

V sobotu dopoledne měl údolím běžet závod Spartan Race, ovšem v tom dešti jsme si ho ani nevšimli. Tím jsem navodil další postřeh – opět jsme se trefili do nejchladnějšího víkendu prázdnin. Pátek odpoledne a v sobotu dopoledne přšelo. Bylo to nejchladnější setkání. Počasí a celou akci zachránily dvě věci: zaprvé skvělí návštěvníci, kteří jsou zvyklí ve zdejších horách fungovat v každém počasí (hlavně starší ročníky a Němci). Bylo to skvěle vidět při pátečním večerním programu. Zatímco mladí zřejmě znepokojeně koukali doma na meteora-

dary a pozorovali, jak jdou frontičky a co říkají české i německé modely počasí, aby nakonec vyhodnotili situaci jako rizikovou, tak starší vzali pláštěnku a šli. Nic neřešili. Čekala je příjemná zábava, střechy nad hlavou, výborná kuchyně, které opět šéfoval Henning Niehus, a obětavá obsluha hospody Ve mlýně, již řídili Honza Kulháněk a Michal Maršík.

Druhou věcí, jež nám udělala radost, bylo sobotní odpoledne, kdy se udělalo zázračně krásně a program vrcholil v slunci a maximálně v polojasnu. Landartová vycházka byla pro letošek mým zlatým hřebem. Večerní deštík a chlad odloudil většinu návštěvníků, a tak na sobotní divadelní premiéru nebyl takový nával jako minulý rok. Přesto se opět povedla, ač scénografie byla mnohem náročnější a scénář více abstraktní.

V neděli jsme se přesunuli na návštěvu zaniklé obce Popov, kde probíhala výtvarná dílna,

skvělý recitál Viktora Braunreitera a koncert Petra Linharta. Na povel to měla Erika Smrtová a patří jí dík za zahájení něčeho, co může mít v našich horách také dlouhou tradici.

Stejně jako minulý rok byl nejdůležitějším večerem ten nedělní, kdy ve mlýně zavládla uvolněná atmosféra a organizátoři z Čech a Německa tu oslavili úspěšné zvládnutí dalšího roč-

Popov pod památnou lipou

níku. A u té příležitosti se jednoznačně shodli na pokračování i příště. Díky skvělé spolupráci s Lesy ČR a jmenovitě s revírníkem panem Nevyludem to vypadá, že pro Königsmühle existuje zárná budoucnost.

Budeme se těšit na další sezónu příprav a doufat, že se trefíme do tropického srpnového víkendu v roce 2015.

text a foto: Petr Mikšíček

V Königsmühle před hospodou

Zaniklý Popov ožívá

Oldřich Ježek vypráví

V neděli 17. srpna se v Popově sešlo skoro sto lidíček, kteří si přišli poslechnout poutavé povídání o zaniklé obci Popov (Pfaffengrün). Nedělní odpoledne při teplé kávě, čaji, bábovce a perníku zpřijemnil svými vzpomínkami bývalý jáchymovský kronikář Oldřich Ježek.

Procházkou od Horního Popova k bývalé kapli, až k památnému jasanu, nás poté při doprovodu hudby v podání houslisty pana Petra Linharta provázal poutavým vyprávěním o zaniklé obci karlovarský herec Viktor Braunreiter. Za pomoci Hany Vaculíkové mohl

Popovská kaplička

každý přiložit ruku k dílu a vytvářet domky z přírodního materiálu. U dolní lípy přibýly lavičky pro příjemné posezení. V bývalé obci byly v místech, kde stávala stavení, umístěny fotografie s původními domy. Nový stavební ruch zažívají i pozůstatky kapličky.

Velké poděkování patří určitě partě a společnosti mladých lidí, kteří do zaniklých obcí vrací život a srdíčko. Děkujeme. Pro všechny ostatní je to určitě výborný tip na celodenní výlet.

text a foto: Anna Plačková

Jako konipas – život Josefa

Dvacátého srpna se přes chladné počasí sešlo na náměstí v Abertamech spousta lidí – okometricky bych to šacoval tak na dvě stě. Od nejmenších až po nejstarší. Probíhal abertamský filmový večer a v jeho rámci štábní premiéra dokumentu o Josefu Beerovi – zdejší známé postavičce, řezbáři, který od 18 let bojuje s projevy Parkinsonovy nemoci. Josefa sleduji a natáčím již pět let, a tak asi nastal pravý čas udělat s ním rozhovor. Protože však klasický rozhovor nebyl úplně možný, zamyslel jsem se a sepsal, čím je jeho příběh jedinečný. Tady je.

Promítání na náměstí v Abertamech

Proč tvoříme? Víme, proč vlastně tvoříme?

Co je tím hlavním motorem pro neustále puzení po seberealizaci? Je to vlastnictví nástrojů? Je to něco, co nám někdo poradil? Je to pouze okoukání postupů někoho jiného? Je to kvůli image? Ve velkoměstě možná. Ale v malém horském městečku? Těžko. Tvoříme, protože nám to bylo dáno jako dar. Od rodičů, od Pána Boha.

„V první třídě jsem propadl kvůli tomu, že jsem neuměl ani slovo česky. První, co jsem uměl, bylo: Chceš facku? A když si to někomu řekl, tak si ji už měl, tak jsem mu ji vrátil a bylo hotovo. To jsme se už váleli na zemi. To šlo rychle. Si neuměl tu řeč a mluvil si jinak, tak si byl dycky, jak se říká: ‚Aussenseiter‘, trochu strčený stranou. Tak ses skamarádil s takovejma, který

byli taky trochu stranou. Jako třeba cigáni. S těmi ses skamarádil a pak si byl s nima.“

Pepa

Řezbář s Parkinsonem

Jemná řezba do dřeva spojená s neúprosným třesem celého těla?

Je to vůbec možné? Možná v zázemí nějaké léčebny či rodinného prostředí. Představte si to ovšem na samotě na hřebeni Krušných hor. V domě bez vody. Bez rodiny, jen s bratrem alkoholikem. Josef Beer přesto žije svůj život bez ohledu na zjevné překážky a úskali a víceméně bez přítomnosti civilizačních vymožeností dnešní doby.

Josefu Beerovi je padesát let. Narodil se na Hřebečné. Odmalička vyrůstal na loukách, v lesích, v zázemí své rodiny. Do první třídy neuměl jediné slovo česky. Otec, jediný Čech v rodině, byl pro rodinu tabu. Byl to voják z blízkých kasáren. S rodinou nikdy nežil. Ostatní příbuzní byli Němci přestěhovaní sem do nehostinných Krušných hor z Teplíc.

Přesto vyrůstal zcela běžně a šťastně. Svalnatý kluk s krásnými rysy tváře. V osmnácti letech ale

Beera s Parkinsonovou nemocí

přišel zlom. Na vojně byl velmi šikanován a vyhozen se skříní z třetího patra kasáren. Kdesi na východním Slovensku. Od té doby se u něj nějakým způsobem začal projevovat třas. Jedna ruka, druhá ruka, noha, jazyk. V té době pracoval v porcelánce v Merklíně a lékař u něj diagnostikoval Parkinsonovu nemoc. Tehdy začal talentovaný Josef modelovat postavičky z moduritu, hlíny, porcelánu.

Postupně ovšem přestal pracovat a dostal invalidní důchod. Vzhledem k odpracovaným rokům byla jeho výše minimální. Josef nezanevřel na světě, nezačal pít jako jeho bratr a dal se na řezbařinu. Místní řezbář Jiří Lain mu zapůjčil první nástroje a ujal se ho jako svého učně.

Pozdrav při převozu sochy na Milov

J: Řezbář z Abertam, Lain, Jiří Lain.

P: Ten ti pomohl?

J: Ten sem přišel, tomu jsem ukázal ty první hodiny, co jsem udělal, a zeptal jsem se: „Jirko, mám to dělat dál, nebo se na to mám vykašlat?“ On se podíval a říkal: „Jseš na správné cestě, pokračuj, nepřestávej.“ No a tak jsem pokračoval až doteďka. Mě to baví taky. Je vidět, že je to k něčemu. Nevypadá to, jako když vezmeš kus kamene, postavíš ho támhle a řekneš: „To je tak, tak a tak.“ A ty přijdeš a řekneš: „Hele, nevidím nic. Máš asi bujnou fantazii.“ Poznáš to, co tam má být. A to mě těší. Když ti někdo

řekne: „To je dobrý, udělal si to hezky“. Vem si to, když to chceš. To mě těší víc, než když mi dá stovku nebo dvě za to.

I přes postupující ochrnutí žil Josef dál na samotě, občas měl na léky, ale ty s železnou pravidelností přestávaly po určité době zabírat. Pro vodu chodil do potoka, dlouhou zimu trávil u jediných kamínek v domě. Uhlí a dřeva bylo málo. Přesto Pepa udržoval pravidelné rituály. Každý den v deset a ve tři odpoledne jezdil do blízkých Abertam na nákup či do Perninku do lékárny. V létě na kole a v zimě na starých lyžích. Musel to stihnout, dokud mu zabíraly prášky. Občas nedojel zpět...

„Když to cítím, že to na mne přijde, to mě začnou tady pálit nohy,

tady stehna, všechno tě začne pálit, když šlapeš, tak slezu a tlačím. I to tlačení stojí za dvě věci. To jdeš tou stranou, do druhý strany to táhne, to jseš prakticky furt ve škarpe. Jednou to jde, jednou to nejde. Jednou by si mohl dělat chirurga, by si mohl operovat a druhý den se rozklepeš a hotovo...“

Neoperovaná svéhlavička

V roce 2010 si Josefa všimli okolní lidé a rekreanti. Začal vyřezávat sošky a sochy pro místní. Získal sponzory a donátory. Přestával být pro okolní lidi tím „ožralou“ a „tragikomickou figurkou“. Pepa je překvapivě dobře česky

Pepova tříkolka

mluvící Němec se základním vzděláním. Abstinents, talentovaný řezbář. Motýlek ve skafandru. Člověk bojující s předsudky, který byl léta přehlížen a který se styděl na veřejnosti. V srpnu 2011 byl pozván na řezbářské sympozium, na němž za ním lidé chodili v procesí jako za svatým mužem. Josef začal pociťovat satisfakci a začal se postupně měnit.

„Ze začátku to bylo takový divný, než jsem si na to zvyk, když na tebe každé koukal. To je hrozný, to cítíš. Když na tebe někdo koukne za záclonou a ty jdeš, on se na tebe podívá, ty ho nevidíš, ale cítíš ho.“

Ošetřující lékař Josefa Robert Jech zpětně popsal Josefovou tvorbu jako něco, co mohla způsobit samotná nemoc a hlavně léky, které Josef bral. Ve většině případů vyvolávají tvůrčí pud.

V září 2011 získal od místních lidí jako sponzorský příspěvek 15 000 Kč, za které mu pořídili zdravotní tříkolku. Předtím si dvakrát zlomil klíční kost při pádu z kola. Bohužel Josef, dychtící po čtyřkolce s motorem, tříkolku rozřezal na prvočinitele a začal v duchu čistého idealismu konstruovat revoluční pojízdný prostředek. Svařovat mu to nikdo nechtěl. Výsledek? Nepojízdný šrot a naštvání sponzorů. Josef Beer nebyl napřesrok pozván na řezbářské sympozium, ačkoliv se na to těšil. Možná i proto, že během dvou let zničil asi tucet nástrojů, spálil přes deset rozbrusek.

Josef Beer pomalu začínal být svému okolí opět lhostejný. Přesto na něj nezapomnělo pár lidí jak z Čech, tak z Německa, kteří ho pravidelně vysekávali z nejhoršího. Hlavním problémem byly dluchy a barák, jenž byl psaný na Josefa, jediného výtěžného člena domácnosti. Kdyby se na něj občas někdo nesložil, tak by v exekuci o dům přišel. Jeho bratr a jeho družka se na chodu domácnosti nepodíleli, ačkoliv jsou oba zcela zdraví. Pokud nezařadíme alkoholismus mezi nemoci.

Náčrt sochy Krista do Mnichova

Zapnutí Josefa Beera

Tento scénář se zatím dařilo odvracet. Sám by to ovšem Josef nikdy nezvládl a byl by dnes již bezdomovcem. Jen díky jeho přátelské povaze nad ním lidé nemávali rukou. Přesto mu přátel stále ubývalo. Od spolku rodáků z Čech v Mnichově získal Josef zakázku na vytvoření čtyřmetrového kříže s Ježíšem Kristem. Měla to být jeho největší zakázka, která mu mohla přinést až tisíc eur – pro něj nepředstavitelnou sumu. Ještě před operací na soše začal pracovat.

Operace

Nemoc, tvorba a vztahy s místními lidmi byly až do operace u Pepy v jisté symbióze. Byl to typický příklad z nouze ctnosti. Handicap přetvořil ve výhodu. Pepu činila tato kombinace výjimečným, jen on uvnitř věděl, jak moc kvůli tomu trpí. Nesčetněkrát kvůli své vášni k řezbařině zkolaboval, jen aby se přiblížil práci a výsledkům profesionálů. Nemoc mu neumožňovala zvládat vše. Musel si vybírat. Před operací si vybral řezbařinu a na běžný rodinný život nezbýval čas a energie.

Na podzim 2013 jej přesvědčila sousedka z Hřebečné, aby šel na vyšetření vedoucí k operaci mozku. Ačkoliv to dlouhá léta Josef odmítal, nechal se přesvědčit. Absolvoval mnoho vyšetření v Praze. Docent Roman Jech si jej vybral i díky jeho původu, životnímu příběhu, jež měl možnost vidět v prvním díle dokumentu, který jsem o něm natočil v roce 2011 a představil v Abertamech

na náměstí. I Parkinsonova nemoc v Beerově podání byla výjimečná – začala velice brzy a ovlivnila mu většinu produktivního života.

Třetího prosince 2013 odjel do Prahy na operaci. Poslední dny před ní nesměl brát léky, a tak bylo možné porovnat jeho přirozený stav s efektem hluboké stimulace mozku. Místo aby po operaci strávil doporučený měsíc v Rehos v Nejdku, odešel Josef hned druhý den na revers domů. Důvodů bylo více.

Šestého ledna 2014 zapojil doc. MUDr. Robert Jech elektrody v jeho mozku. Od té doby se začaly výrazně zlepšovat Josefovy schopnosti chodit, mluvit a pracovat. Začátkem února jej ale dostihly dvě nepříjemné zprávy – žalovala jej Česká televize kvůli poplatkům a také ČEZ vymáhal dlužné platby za elektřinu. Oboje byly pokusy o smír, ale Josef neměl peníze. Hrozilo, že přijde o dům a zázemí.

Měsíc po operaci

Proto urychleně začal vyjednávat s Johannem Slezakem z Mnichova o dodělání a dodání zakázky, aby mohl zaplatit dluhy. Zároveň se však trochu bál s instalovanými elektrodami pracovat s vrtačkou, rozbruskou a pilou. Ačkoliv pan Slezak z Mnichova Josefovi zaplatil zálohu za kříž s Ježíšem a zachránil ho tak před exekucí, nakonec si od něj sochu nevzal, a Josef tak zakázku ztratil. Důvodů bylo více. Josef není profesionální řezbář bavorského stylu, nikdo po něm zatím profesionální řezbu nechtěl, každý to bral jako podporu postiženému. Pepa ale také nevytvořil nic nového, natožpak profesionální

měl připravené ještě před operací. Kříž s Kristem si nakonec od Josefa objednali pan Ralf a paní Maria Franke ze spolku Bach.

Josefův fyzický stav se dodnes stále zlepšuje, začíná prožívat běžné lidské pocity a vztahy. Zdá se, že se snad i zamiloval? Všichni mu to moc přejeme a těšíme se na to, co přijde. Město Abertamy Pepovi velmi pomáhá i díky opatrovatelce, kterou pro něj zaplatilo. Ženská ruka v Josefově domácnosti dělá divy.

Tvorba jako anděl strážný

Jediné, co zůstává nezřetelné, je jeho tvorba. Josef má spousty

Příprava sochy Krista

kreslený návrh. Dokonce ani nezrealizoval všechny ozdobné prvky Nanebevzetí Krista Pána, které

nabídek na práci, ale jednoduše se mu do toho nechce, ztratil chuť řezbařit. Nezlepšil se, spíše naopak. Lékaři mu řezání dovolili, dokonce doporučili. Přestože se mu zlepšily pohybové dovednosti, Josef změnil priority a řezbařinu, která jej spojovala s lidmi z širokého okolí, opustil. Doufáme, že jen prozatím.

Tvorba někdy sehrává v lidském životě nevyzpytatelnou roli. V Josefově případě jej možná bezpečně dovedla až k operaci a pak zmizela jako anděl strážný. Docent Jech tuto teorii potvrdil, a je tak možné, že Pepa přestane nadobro tvořit a začne žít.

text a foto: Petr Mikšíček

13. ročník volejbalového turnaje Hřebečná Cup se vydařil

Hřebečná Cup 2014

Organizátoři se na tradiční vrchol volejbalové sezóny na Hřebečné, na 9. srpen, poctivě připravovali již od jara. Nejdůležitější bylo samozřejmě dát hřiště a zázemí okolo do pořádku. A tak zde Honza David, Tonda Březina, Jirka a Klára Karafiátovi, Jirka a Irča Lauermannovi a občas i někdo další trávili svá sobotní odpoledne, podvečery a večery nejen při práci, ale i při ohýnku s opečenými buřty a se sklenkou piva či dobrého vína. Turnaj byl tedy dobře připraven, počasí jako vymalované a hráči si dobře zahráli a pobavili se.

Letošního ročníku se zúčastnilo osm „domácích“ týmů. Jádrem každého družstva totiž tvořili hráči, kteří mají na Hřebečné chalupu nebo bydlí v Abertamech. Turnaj zahájila prezidentka Olga Marešová, jež také slavnostně vyhlásila výsledky a všem předala ceny. Po čtyřech

letech zvítězil omlazený tým Trulhoněři, který v krásném finálovém zápase porazil loňské vítěze Černý balet. Bronzovou medaili získal tým Kalibra, čtvrtí byli Nejedlí Strnadi a na pátém místě se umístili Hároši. Družstvo Na poslední chvíli obsadilo šesté místo, sedmí byli Nelke a na osmém místě odlétli Blatenští orli. Jako skokan roku byl vyhlášen Tonda Březina. Tým Hárošů získal cenu za družstvo s největším emocionálním nábojem. Večer byl uspořádán táborák, hrálo se, zpívalo, opékaly buřty a všichni se dobře bavili. Zvláštní poděkování si zaslouží Ruda a Věrka Löfflerovi, Kája Buček za perfektní obsluhu v bufetu a Jana Schilingerová se Zuzkou Němcovou, které upekly vynikající zákusky, po nichž se jen zaprášilo.

text a foto: Irena Lauermannová

Sedmý ročník volejbalového turnaje v Horní Blatné

Po několika popršených dnech se v sobotu 30. srpna jako zázrakem udělalo nádherné počasí. Dvanáct družstev pod záštitou Karlovarského kraje urputně bojovalo v Horní Blatné celý den na dvou zrekonstruovaných volejbalových kurtech. Po třiceti odehraných utkáních vzešli jako vítězové „Partáci“.

Z našeho regionu bojovala tři družstva. Nejlépe na 6. místě skončili „Blatenští orli“ a hned za nimi „Hornobláteňáci“. O kousek níže „Perninští chřestýši“ – ti ale své umístění vyrovnali nejvíce bujarým povzbuzováním a veselou náladou. Všechno – jak organizace, tak obcerstvení – klaplo na jedničku. Příští rok opět na viděnou a volejbalu zdar!

Jan Kubeš, organizátor turnaje
foto: Jiří Kuplík

Abertamský duatlon

Vítězná štafeta

Lyžařský klub Abertamy uspořádal 23. srpna s pomocí města Abertamy duatlonový závod pro dospělé (štafety dvojic) a děti. Závod se konal za proměnlivého počasí v okolí areálu Technických služeb Abertamy a srubu. Ve štafetách si první místo vybojoval tým Abertamský zatačkový expres, jež vytvořili Martina Poštová a Václav Sádovský. V šesti dětských kategoriích zvítězili Štěpánka Brožková, Apolenka Aubrechtová, Adam Vejvoda, Martin Nedoma, Terézie Péčková a Daniel Klimm.

(EH) Závod dětí

Vybrané rybí speciality

V dnešní době je v podstatě nepředstavitelné, aby se někde daleko ve vnitrozemí vyráběly rybí konzervy. Nejčastěji jsou rybí úlovky zpracovávány pro prodej již na rybářských lodích nebo v blízkosti pobřeží, čímž se zpracovatelé snaží snížit náklady na jejich transport. Kolem roku 1877 byla ovšem situace jiná. Anton Kalla, majitel malého bezvýznamného obchůdku v Kovářské, totiž objevil na svých obchodních cestách k Severnímu moři konzervování ryb a v tomto oboru začal podnikat.

Celkový pohled na továrnu Kalla v roce 1917

Anton Kalla nejprve obchodoval s rybími konzervami a uzenými rybami. Zboží nakupoval v Německu a pak je prodával na území Rakouska-Uherska. Jeho firma se rok od roku rozrůstala a již během pěti

let dosáhla úctyhodného rozsahu. V roce 1888 pak začal Anton Kalla sám experimentovat s výrobou rybích konzerv nejrůznějších chutí.

Dne 3. září 1872 převzala nákladní a osobní přepravu v Kovářské

tzv. Buštěhradská dráha. Toto železniční spojení mělo pro firmu Kalla doslova existenční význam, jelikož po železnici bylo možné levně přepravovat přísady potřebné k výrobě konzerv i již hotové produkty.

První malá výrobní firmy Kalla se nacházela naproti faře v centru Kovářské. V roce 1900 pak byla k této budově přistavena udrna. Protože se firma neustále rozrůstala, byla v roce 1910 v blízkosti nádraží

Hala pro marinování ryb pojala až 300 zaměstnanců

z krušnohorské Kovářské

Kallová vila

postavena úplně nová továrna. Ta se stala největším podnikem na zpracování ryb ve střední Evropě. Konzervovali se tu převážně sledi ze Severního a Baltského moře. Při zpracování ryb však bylo nejdůležitější zachování dlouhé trvanlivosti. Ryby se konzervovaly uzením, marinováním, vařením a nakládáním. Vyráběly se tu uzenáče ze sledů i jiných druhů ryb, pečenáče, sulc nebo rybí saláty. Kalla se neorientoval pouze na zpracování ryb. Jeho firma si zčásti také vyráběla jak potřebné přísady, tak obalový materiál.

V roce 1905 Kalla koupil tzv. Klie-rovu továrnu, v níž posléze vyráběl až 50 hektolitřů octa denně.

Zakladatel firmy Anton Kalla zemřel v roce 1912. Firmu poté převzal jeho syn Julius. Před 1. světovou válkou firma zaměstnávala přes 600 lidí, po ní však ve firmě zůstalo jen 200 pracovníků. Tím, že po válce vznikly nové hranice, byl silně narušen též export. Kalla proto otevřel v roce 1922 nové pobočky firmy v Bohumíně (Slezsko), Temešváru a Konstanci (Rumunsko) a obchod v centru Prahy. V roce 1921 si

majitel firmy nechal naproti továrně postavit vilu, jež stojí dodnes.

O vynikající kvalitě produktů firmy Kalla z Kovářské svědčí mnohá ocenění z mezinárodních veletrhů. Motto majitele firmy znělo: „Každému dítěti každý den jednoho uzenáče“. Úspěch Kallovy firmy toto jeho motto jen potvrzuje.

Jak již bylo řečeno, v Kovářské měla firma své dodavatelské provozy. V roce 1923 to byla výrobní konzervovaných ryb, kde se ryby zpracovávaly, marinovaly a udušily. Dále to byla továrna na výrobu

plechovek určených jak pro vlastní potřebu, tak pro jiné velkoodběratele. Tento provoz vyprodukoval přes milion kusů plechovek za rok a vyráběly se zde také plechové hračky.

V Kovářské se rovněž vyráběl již zmiňovaný ocet. Firma také zpracovávala dřevo pro výrobu palet, beden a různých kbelíků pro balení vlastních produktů. Termochemická továrna pak zpracovávala rybí odpad, z něhož se vyráběla rybí moučka na krmivo pro dobytek a olej na ošetření kůže a bot. V hračkářské a papírenské továrně se vyráběly různé hračky a obaly na vánoční bonboniéry.

Produkce se postupně vzpamatovala z poválečné krize. V roce 1943 firma zaměstnávala opět kolem 400 lidí. Jejich průměrný plat činil přibližně 106 říšských marek měsíčně. Z roku 1943 se dochovala ještě další zajímavá data. Během tohoto roku tady bylo zpracováno 2 500 tun syrových ryb, 300 tun cibule, 130 tun soli, 300 tun okurek, 200 000 litrů octa, 300 000 dřevěných beden a 200 000 různých dalších obalů jako například konzerv.

Téhož roku si místní kronikář poznamenal: „Do budoucna se počítá se zvýšenou produkcí německého rybolovu tak, aby uspokojil narůstající spotřebu ryb. To jsou pro další rozvoj Kovářské příznivé vyhlídky.“ Vše však bylo jinak. Po odsunu německého obyvatelstva, a tedy i Kallovy rodiny, firma v Kovářské zanikla. Krušnohorská firma, která byla padesát let velmi úspěšná, skončila vlastně jen kvůli politickým rozhodnutím.

Kalla si pak roku 1945 otevřel továrnu na konzervaci zeleniny v saském Annabergu. Poté odešel do Cuxhaven, kde dále podnikal v oboru zpracování ryb. Jeho firma fungovala až do roku 1956, kdy skončila v konkurzu s dluhem 700 000 marek. Konkurzní podstata byla, jak už to bývá, prodána za dumpingovou cenu.

Za zmínku stojí, že v Kovářské byla vedle firmy Kalla ještě jedna méně významná a mnohem menší firma na zpracování ryb E. Lienert.

Balírna

Ulrich Möckel
překlad: Lenka Löfflerová
foto: archiv Ulricha Möckela

Den česko-saské spolupráce

Také rozhledna na Klínovci byla obnovena díky dotaci z programu Cíl 3

Téma čerpání evropských fondů Českou republikou je mediálně vděčné téma. Obzvláště když se investigativním novinářům podaří vypátrat nějaký případ, kdy je do machinací s evropskými penězi zapojen známý politik. Takových reportáží, článků a komentářů by se dalo v médiích najít bezpočet.

Aby také ne, když se v období 2007–2013 „hrálo“ o 26,7 miliardy eur v rámci 26 operačních programů. To jsou obrovské peníze a lákadlo, jak se pomocí evropských peněz snadno „zabezpečit“, je nasnadě. V tradičně nepřehledném českém právním prostředí s komplikovaně nastavenou implementační strukturou evropských fondů se zrodil „fenomén evropských fondů“, jemuž není vždycky mediálně dodáván příliš optimistický obraz. Tento mediální obraz ve skutečnosti, jak už tomu tak bývá, odhaluje pouze část pravdy.

Aby představilo široké veřejnosti úspěšné projekty z programů přeshraniční spolupráce, rozhodlo se

Ministerstvo pro místní rozvoj prezentovat „mapy vzorových projektů“ pro všech pět operačních programů přeshraniční spolupráce, kterých se Česká republika účastní. „Den D“ pro česko-saský program přeshraniční spolupráce nastal 23. srpna 2014 – symbolicky na Klínovci v srdci Krušných hor na jejich nejvyšším vrcholku, kde byla mapa „Vzorových projektů přeshraniční spolupráce v česko-saském pohraničí v období 2007–2013“ slavnostně představena v rámci programu pro veřejnost „Den

česko-saské spolupráce“. V jeho průběhu byly prezentovány ukázky společné práce českých a saských dobrovolných hasičů z měst Boží Dar, Breitenbrunn a Kurort Oberwiesenthal, představila se také Policie ČR se speciálním vozidlem kynologie a ukázkou práce se speciálně vyčvičenými policejními psy.

Příjemné odpoledne na Klínovci, které bylo jen dvakrát narušeno krátkými přeháňkami, po kulturní stránce zpříjemnilo vystoupení Spolku přátel dolu svatý Mauritius a program známého českého zpěváka Standy Hložka.

V průběhu odpoledne proběhla prezentace projektů, jež zastupují širokou škálu 238 podpořených projektů z různých oblastí celospolečenského života pohraničí. Prof. Gotthard B. Schicker představil projekt „Kulinářské zážitky v Krušnohoří / Erzgebirge – Regionální kuchyně jako výraz (znovuobjevené) společné identity v sasko-českém přehraní“. Dále byli přítomni (a s velkým zaujetím pro problematiku prezentovali) zástupci řešitelských týmů projektů „ArchaeoMontan“, „Středoevropská kulturní krajina Montanregion Krušnohoří / Erzgebirge – cesta ke světovému dědictví UNESCO“ a „Sláva krušnohorského hornictví“. Výběr posledně jmenovaných projektů jen dokumentuje význam slavné hornické minulosti krušnohorské oblasti pro rozvoj pohraničních oblastí, kde byla objevena a těžena vydatná ložiska různých rud. Tento odkaz slavné minulosti se místní aktéři pokoušejí oživit projekty, jež odkazují na bohatou historii tohoto odvětví lidské činnosti, a dnes tato pestrá minulost může být (a měla by být) základem pro konci-

pování marketingových nabídek cestovního ruchu v oblasti.

Slavnou hornickou minulost Krušných hor doplnili svojí prezentací zástupci projektu „Čisté vody horního Krušnohoří, německo-český projekt odvádění a čištění odpadních vod“, který má velký ekonomický a ekologický přínos v řešené oblasti, a vytváří tak základní podmínky (zatraktivňuje území) pro její další rozvoj.

Protože „Program na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko

Spolek přátel dolu svatý Mauritius se připravuje na vystoupení

2007–2013 nejsou jen „Krušné hory“, je třeba ještě zmínit zástupce projektu z jiné oblasti, a to neméně symbolické části dotačního území – řeku Labe. Tato vodní cesta, která spojuje Českou republiku a Svobodný stát Sasko, nabízí množství různých příležitostí pro navázání a prohloubení spolupráce ve všech oblastech života. Tohoto fenoménu si jsou dobře vědomi lidé z občanského sdružení NIKÉ, jehož záměrem je na řece Labi provozovat plovoucí interaktivní a multimediální prostor, jenž vznikne přestavbou nákladní lodi. Tento velmi bohubilý záměr má minimálně dva rozměry – jednak se podařilo zachránit loď symbolizující nejlepší tradici českého loďářství a jednak této lodi vdechnout nové poslání, a to nabídnout na Labi kulturní program, který v tomto měřítku rozhodně dnes nikdo nenabízí. Tímto kulturním programem se projevuje snaha sblížit oba sousední národy a představit tak prostor pro společný rozvoj jejich vzájemného poznání a spolupráce.

Sobotní odpoledne na Klínovci, koncipované zábavnou formou pro celé rodiny, ukázalo zájem veřejnosti o danou problematiku. O tom

Vozidlo pro policejní kynology

Celou akci zahájili svým zásahem hasiči mikroregionu Centrální Krušnohoří

svědčí vysoká návštěvnost rozhledny na Klínovci (téměř 700 návštěvníků), která byla za přispění evrop-

ských peněz zrekonstruována v roce 2013 jako přesná replika původní rozhledny z roku 1884, i přiložené

fotografie ukazující zájem návštěvníků akce o atraktivní program.

Ministerstvu pro místní rozvoj se podle názoru autora článku podařilo veřejnosti ukázat projekty, které jsou hodny podpory z veřejných peněz, protože dosažené výsledky projektů budou sloužit veřejnosti a užitek z nich bude pro široké skupiny obyvatelstva a návštěvníků pohraniční oblasti zcela prokazatelný. Tyto příklady mohou dobře dokumentovat, že lze z evropských peněz uskutečnit řadu zajímavých projektů a že evropské dotace můžeme vnímat i v pozitivním světle. Příklady dobré praxe (aspoň v programech přeshraniční

spolupráce) zcela jasně převyšují negativní příklady prezentované v médiích.

Závěrem tohoto článku by chtěl autor poděkovat všem, kteří na akci aktivně vystoupili, a představitelům města Boží Dar, bez jejichž osobní angažovanosti by technické zajištění akce nikdy nemohlo být lépe zajištěno.

text a foto: Josef Žid, MMR

Názory prezentované v tomto článku jsou názory autora a nemusí se shodovat s oficiálními názory a stanovisky Ministerstva pro místní rozvoj.

V minulém čísle časopisu Luft byl otištěn článek o zaniklé obci Ptačí. Na doplnění bych rád uvedl další informace, které mohou čtenáře zaujmout.

Sklářský rod Dietrichů se v první polovině 17. století proslavil výrobou vitrážových oken určených většinou pro panská sídla a kostely. Spolu s rodinou Schürerů posunuli a zlepšili sklářskou výrobu. Zavedli onu slavnou červeň skla, která se stala předlohou a součástí znaku obce Šindelová. Ve spodní části štítu je v červeném poli ležatá osmička s křížkem pod ní (sklářská merka). Jde o jediný znak obce v České republice nesoucí tento symbol.

Sklářství bylo po odchodu obou rodů ještě asi 60 let v provozu, avšak později se začal projevovat nedosta-

tek sklářského kmene a potom i paliva, kterého zdejší sklárny spotřebovaly velké množství. Proto se další neotevíraly a obyvatelstvo přešlo postupně na zemědělství.

Svahy Ptačí hory byly využívány k zemědělství tak dlouho, že se na jejich okrajích navršily hromady kamení tvořící vrstevnicové valy. Ty zabraňují erozi půdy a rozprachu, naopak usazování sněhu u nich v zimě pomáhá vytvářet zásobu vody. Navíc díky nim při zemědělské činnosti nedocházelo ke katastrálním změnám („zaorat si víc od souseda“). K dalším výhodám patří akumulace tepla při jamích přizemních mrazicích. Na stránkách Ptačí hory je při jasné obloze a utišení větru vždy tepleji než v Šindelové, i když Ptačí hora leží o 200–250 m výše.

U jedné usedlosti v obci, jako na jednom z prvních míst v Krušných horách, se v roce 1732 pěstovaly brambory. Zasloužil se o to kněz Daniel Josef Mayer, jenž zde působil na farnostech od Jindřichovic až po Přebuz. Usiloval nenásilnou cestou o obrácení zdejších luteránů na katolickou víru a mezi místními si získal oblibu svou pomocí bližním v nouzi. Po roce 1725 odešel do Prahy a v roce 1731 se stal pražským arcibiskupem. Po neúrodě a hladu se vypravili obyvatelé Přebuzi do Prahy za svým otcem Josefem. Ten je přijal a daroval jim mj. sazenice brambor, které se od té doby na horách pěstují.

Po druhé světové válce se Ptačí podstatně vylidnilo, k největší pohromě došlo hlavně po letech 1950/1955, kdy byly veškeré domy

srovnány se zemí. „Kam nevede elektrina, tak všechno dolů“ bylo heslo té doby.

Kolektivizace zemědělství přinesla postupné scelování lánů, jež po roce 1970 nahradily lučiny. Jak v okolí Ptačí hory, tak přímo v oblasti někdejší obce Ptačí vznikla krajina s jedinečným rázem, kterou si oblíbili turisté.

Hlavně po roce 1999 se zde však začaly rozmáhat jízdy čtyřkolek, čímž krajina velmi trpí. V poslední době se ve spolupráci s majitelem pozemků o tuto část přírody stará o. s. Rosnatka – uklízí po svévolných návštěvnících a pořádá besedy o místech dnes již s pomalu zapomenutou minulostí.

text a foto: Rudolf Kovařík

Pozvánka na podzimní výlet do

V současné době se v Nových Hamrech protínají tři značené naučné stezky se zajímavými zastaveními. Záleží jen na vás, kterou si vyberete nebo jak stávající trasy zkombinujete. Ideálním nástupním místem je střed obce, tedy křižovatka s parkovištěm, kde se ze silnice Nejdek – Jelení odbočuje směrem na Horní Blatnou. Zde je možné zaparkovat, případně sem dojít z nádraží, jež je vzdálené asi 300 metrů.

Mapa okolí Nových Hamrů s vyznačenými stezkami

Dnes vám představíme naučnou stezku Ruperta Fuchse, která je zaměřena na bývalé krušnohorské osídlení a jeho historii včetně hornictví. Je značená modrou barvou, začíná a končí před hotelem Seifert. Celá trasa je dlouhá 3,5 km a je na ní osm zastávek s tabulemi ilustrovanými fotografiemi, které převážně v meziválečném období pořizoval místní rodák, fotograf Rupert Fuchs. Ideální je pro pěší turisty, je vhodná i pro děti. Dá se absolvovat i na horských kolech, vede částečně po asfaltu obcí

a dále pak po zpevněných cestách loukami a lesem. Samozřejmě je třeba počítat s určitým výškovým převýšením, jak už to na horách bývá.

Zpočátku trasa kopíruje státní silnici směrem na Horní Blatnou, kde podejdete kamenný železniční viadukt. Dále vede kolem kostela sv. Jana Nepomuckého a poté, po opuštění silnice, do kopce až na Hofberg (Dvorský vrch), z něhož jsou nádherné výhledy směrem na Perninský a Tisovský vrch. Na Hofbergu, u osady pod Dvor-

Celkový pohled na Nové Hamry

ským vrchem, vyniká mezi stromy památný javor klen. Zbytek cesty vede po rovině, případně z kopce zpátky do Nových Hamrů.

První zastávka se věnuje novohamerskému okolí a jeho osídlení spjatému s hornictvím.

Druhou zastávkou je kostel sv. Jana Nepomuckého, nejvýznamnější památka obce.

Blatenskou silnici opouštíme u křížku u modřínu, kde se informační tabule věnuje způsobu obživy obyvatel Krušnohoří po zániku hornictví.

Stoupáme zprvu po úzké asfaltové silničce a za posledním domkem v obci pak po kamenité cestě na Hofberg (Dvorský vrch), kde je čtvrté zastavení u kamenitého mezníku označujícího hranici pozemků. Zde se dozvíme o cínových dolech v okolí Nových Hamrů.

Přicházíme na páté stanoviště – k dnes již zaniklé Soví huti, známé vynálezem kobaltového skla. Na dalších dvou zastaveních s čísly 6 a 7, v malé lesní galerii, si připomeneme, jak kdysi vypadala

Naučná stezka Ruperta Fuchse s informačními tabulemi

Pohled na kostel s farou

Nových Hamrů

Dvorský vrch

místa, která dnes změnila nová vegetace a nové osídlení.

Poslední zastávka (Nejdecký Semmering) nám přiblíží historii a zajímavosti železniční tratě Karlovy Vary – Johanngeorgenstadt.

Pokud budete mít ještě dostatek sil a času, můžete vyrazit po další trase, Hamerské stezce, jež je značená červeně. Její délka je zhruba 6 km, má taktéž osm zastavení a provede vás obcí a jejím okolím, kde jsou na jednotlivých

Křížek u Lauberů z Hamerské stezky

informačních tabulích zobrazena témata týkající se historie, geologie a přírodních zajímavostí.

Třetí stezkou, která protíná Nové Hamry, je Karlova stezka, vedoucí z německého Aue přes Eibenstock na českou stranu.

Na hranici nad Jelením přichází do Čech a dále přes Nové Hamry vede až do Karlových Varů. Je určena především cyklistům.

**hezké počasí a příjemné zážitky
přeje Tomáš Naňka**

Novohamerský fotograf Rupert Fuchs

Pohled ze Stoličné hory na Boč (Rupert Fuchs, 1926)

Uslyší-li jméno Rupert Fuchs, zajiskří sběratelům starých krušnohorských pohlednic v očích. Přestože v Krušných horách působilo před druhou světovou válkou mnoho výborných fotografů, jako byli třeba abertamský Alexander Wüst nebo jáchymovský Bruno Kraus, pohlednice nesoucí iniciály Ruperta Fuchse si sběratelé a milovníci krušnohorského místopisu cení zdaleka nejvíce.

Rupert Fuchs se narodil v roce 1892 v Nových Hamrech a vyučil se fotografem v Nejdku. Po první světové válce pracoval krátce ve Vídni, poté se však vrátil do své rodné obce a věnoval se krajině a portrétní fotografii. Zvláště jeho perfektně ostré, samozřejmě ještě černobílé snímky krušnohorské krajiny, kterou zachycoval na skleněné desky fotoaparátům připevněným na těžký dřevěný stativ, jsou svou kvalitou a provedením dodnes nepřekonané. Navíc často zobrazují zaniklé obce a osady, a slouží tak jako cenný zdroj pro poznání podoby Krušných hor před druhou světovou válkou. Na svých toukách s fotoaparát se Rupert Fuchs pohyboval od Kynšperka na západě až po Kalek a Pyšnou na východě, nejvíce jeho snímků však zachycuje Nové Hamry a jejich blízké okolí – Nejdek, Jelení, Pernink či Horní Blatnou. Na cestách ho často doprovázely jeho tři dcery, které mu na fotografiích i pózovaly. Část svých fotografií, pro něž jsou typické bílé rukopisné popisy místa a iniciály R. F., popř. R. F. N. (Rupert Fuchs Neuhammer) spolu s uvedením roku pořízení snímku, Fuchs

Nové Hamry (Rupert Fuchs, kolem roku 1930)

čísloval. Takovýchto fotografií, vydávaných ve 20. a 30. letech minulého století jako pohlednice, vznikly téměř tři tisíce, mnoho dalších snímků a momentek je nečíslovaných.

V roce 1945 musel Fuchs spolu se svou rodinou Nové Hamry opustit a usadil se pak v Hauzenbergu v Bavorsku. I zde se ještě nějakou dobu věnoval fotografování, zejména bavorské části Šumavy. Zabýval se pak i psaním kroniky Nových Hamrů, jež částečně vyšla v časopisu Neudeker Heimatbrief.

Zemřel v roce 1962 v Überlingenu u Bodamského jezera, kde je i pochován. Jeho původní fotoaparát je dodnes k vidění v Heimatmuseum Augsburg-Göggingen.

Fuchsovo jedinečné fotografické dílo dosud čeká na podrobnější zpracování a souhrnné vydání. Malá část jeho fotografií byla publikována v knize Daham im Erzgebirg, kterou v roce 1985 vydala jeho dcera Elisabeth Fuchs-Hauffen.

**Michal Urban,
foto archiv autora**

„Frühbusser Kerwa“ – pouť v Přebuzi v proměnách času

Co by byla exkurze s dr. Rojíkem bez kamenů?

Každý rok koncem srpna se v Přebuzi koná pouť k patronu tamního kostela – svatému Bartoloměji. Jde o velmi starou tradici. V dřívějších dobách se sem sjížděly nejen pouťové atrakce, ale objevovali se i různí obchodníci. Cestu sem si samozřejmě našlo i mnoho návštěvníků z okolních obcí a ze Saska. Spolu s odsunem německého obyvatelstva však tato pouť ztratila na významu. Když se v polovině 60. let minulého století vystěhovala další velká část německých obyvatel Přebuze do SRN, poutní tradice ještě dále upadala. S politickým obratem před čtvrtstoletím se tato slavnost stala místem setkávání rodáků. Ti sem přijíždějí nejen ze všech koutů Německa, ale i z jiných evropských zemí. Bohužel mnoho bývalých obyvatel Přebuze již zemřelo nebo jim účast nedovolil zdravotní stav či stáří. Organizace celé pouti se tak v posledních letech ujala mladší generace a na celém jejím průběhu je to v pozitivním slova smyslu znát.

Tento rok, tedy 23. srpna, organizoval dr. Petr Rojík v dopoledních hodinách exkurzi údolím Nancy. Zúčastnilo se jí přibližně 50 lidí z Čech a Německa. Dr. Rojík ukázal účastníkům vedle nejstarších krušnohorských smrků a borovice také místo, kde stával dům slavného malíře Franze Grusse. Poté se celá skupina přesunula k místům, kde se nacházela sklárna

Keilwirth. V této sklářské huti se vyráběla okení skla a zrcadla. Dříve než skupina dorazila tam, kde stávala známá výletní hospoda „Zum

End der Welt“ (Na konci světa), pokračovalo se ke skalnímu městu pod Šišákem. Exkurze dále vedla údolím, kde následovala prohlídka do kamene vytesaných hlav skladatele Beethovena a spisovatele Schillera od bratrů Lausmannových. Celou exkurzi zakončila prohlídka bývalého lomu na křemen.

Velké překvapení všem nachystali členové Krušnohorského spolku Schneeberg – Neustädtel, kteří v historických oděvech připomněli tzv. Přebuzskou stezku, jež vedla z Halle an der Saale do Chebu.

Poté se uskutečnila mše svatá, kterou dvojazyčně celebroidal děkan Fořt z Kraslic. Na poutní mši sem ve stále větší míře přicházejí i věřící z okolních obcí. V tomto roce to byla jediná mše sloužená v místním kostele.

Příjemnou tečkou na závěr bylo vystoupení pěveckého tělesa Vivat Musica z Kraslic pod vedením Ivety Poslední, jež nadchlo publikum excelentně vybraným repertoárem mezinárodních písní.

Díky dobrovolné aktivitě organizátorů Soni Šimánkové a dr. Petra Rojika se přerod přebuzské poutě do dnešní doby podařil, a tento tradiční svátek tak zde znovu společně slavili Češi, Němci a Rakušané.

text a foto: Ulrich Möckel
překlad: Lenka Löfflerová

Obchodníci na tzv. Přebuzské stezce

„Frühbußer Kerwa“ – ein Patronatsfest im Wandel

Alljährlich wird in Přebuz Ende August das Patronatsfest des Heiligen Bartholomäus gefeiert. Dies ist schon ein sehr alter Brauch und in den früheren Zeiten kamen Händler und Schausteller zu diesem Volksfest. Natürlich fanden sich auch viele Leute aus den Nachbardörfern und auch aus Sachsen dazu ein. Jedoch mit der Vertreibung der deutschen Bevölkerung verlor dieses Fest an Bedeutung und als Mitte der 60er Jahre des vergangenen Jahrhunderts abermals viele deutsche Einwohner die einstige Bergstadt in Richtung Bundesrepublik Deutschland verließen, verkümmerte es weiter. Mit der politischen Wende vor einem viertel Jahrhundert wurde die Frühbußer Kirmes zum Treffpunkt der einstigen Bewohner, die hierzu aus allen Ecken Deutschlands und einige auch aus weiteren europäischen Ländern anreisten. Seither sind bereits viele von ihnen verstorben oder können aus gesundheitlichen oder Altersgründen nicht mehr kommen. So hat sich in den letzten Jahren die Organisation des Festes auf die jüngere Generation verlagert, was sich sehr positiv auswirkt.

In diesem Jahr organisierte am 23. August Dr. Petr Rojik in den Vormittagsstunden eine Exkursion in das Nancytal. Die etwa 50 Teilnehmer kamen etwa je zur Hälfte aus Tschechien und Deutschland. Neben den ältesten Fichten des böhmischen Erzgebirges gibt es dort auch die älteste Tanne der Region. Ebenso zeigte Dr. Rojik den Erzgebirgsfreunden die Stelle, wo einst das Haus des berühmten Malers Franz Gruss stand. Weiter wanderte die Gruppe zum Platz der früheren Glashütte

Pěvecký soubor Vivat Musica

Keilwerth, wo Fenster- und Spiegelglas hergestellt wurde. Anschließend ging es zu den Reitsteigfelsen ehe die Wanderung zur Stelle des einstigen bekannten Gasthauses „Zum End der Welt“ fortgesetzt wurde. Weiter Talabwärts folgte noch die Besichtigung der von den Gebrüdern Lausmann in Stein gehauenen Köpfe von Beethoven und Schiller. Abgeschlossen wurde die Exkursion mit dem Besuch eines einstigen Quarzsteinbruches.

Für alle überraschend, nutzen Mitglieder des Erzgebirgsvereins Schneeberg-Neustädtel die Zeit vor der heiligen Messe, um in historischen Gewändern an den einst von Halle/Saale nach Eger führenden „Frühbußer Steig“ zu erinnern.

Zur Heiligen Messe war die Kirche recht gut gefüllt. Verstärkt kommen jetzt

Gläubige aus den umliegenden Orten zu diesem Festgottesdienst, den Dekan Fořt aus Kraslice zweisprachig zelebrierte. Dies ist die einzige Veranstaltung in dieser Kirche im Jahr.

Im Anschluss trat der Chor „Vivat Musica“ aus Kraslice unter Leitung von Iveta Poslední in der Kirche auf. Das exzellent dargebotene Repertoire an internationalen Liedern begeisterte das Publikum zum Ausklang des Patronatsfestes.

Durch das ehrenamtliche Engagement der beiden Organisatoren Soňa Šimánková und Dr. Petr Rojik hat die „Frühbußer Kerwa“ den Wandel in die heutige Zeit geschafft und so feierten Tschechen, Deutsche und Österreicher wieder gemeinsam dieses traditionsreiche Fest.

Pouť v Jáchymově

V sobotu 30. srpna se konala v Jáchymově již tradiční pouť, která byla letos výjimečně za krásného slunného počasí. Ten, kdo přišel, určitě neprohloupil. I na to, že se v širokém okolí konalo mnoho jiných akcí, se zde vystřídala spousta návštěvníků. Pouť začala v 13 hodin a končila po půlnoci. Vybrat si z programu mohly všechny věkové generace. Nabídka byla od dechovky až po tvrdý rap, dětské show a vodní atrakce. Občerstvení bylo také hojné a pestré. Tančilo se na dechovku, Heidi Janků, ABBA a také rapovalo na Snapyho se Sedlím. Určitě nezapomeňte přijít příští rok. V Jáchymově se prostě pořád něco děje.

za IKC Jachymov Anna Plačková

Hornoblatenská pouť

Byla, či nebyla? Kdo ví, posuďte sami. Začátkem srpna se náhle objevili „kolotočáři“, aby zase stejně náhle zmizeli. A tak svatovavřineckou pouť připomněla v neděli 10. srpna mše v hornoblatenském kostele, tomuto patronovi zasvěceném.

Jiří Kuplík
foto: Petr Maglia

Řezbáři a krajkářky tradičně v Abertamech

Sadař Josefa Šporgyho

V letošním roce se předposlední týden v srpnu uskutečnil šestý ročník Řezbářského sympozia a paličkování. Příznivci akce docházeli každý den do areálu Technických služeb města a sledovali po celý týden řezbáře a krajkářky při tvorbě uměleckých děl. Letošní sympozium se lišilo od předchozích tím, že řezbářům bylo dáno volné téma s názvem „Za sebe – pro všechny“, a tak mohli umělci popustit uzdu své fantazii.

Sympozia se zúčastnilo šest řezbářů z celé republiky, z toho jedna žena. Hlavní personou této akce je místní řezbář Jiří Lain. Narodil se sice v Praze, ale od roku 1971 trvale žije a tvoří v Abertamech.

Nejpoužívanějšími materiály byly smrk, dub, javor a topol a zajímavostí bylo spojení tří druhů dřeva. Na závěr, v pátek 22. srpna v podvečer, byla díla řezbářů slavnostně představena a předána zástupcům obcí sdružených ve spolku Bystřice. Nejprve ovšem budou sochy vystaveny jako každý rok v Krajské knihovně v Karlových Varech.

Do Hroznětína pak bude putovat dubová socha s názvem „Sadař“, dílo Josefa Šporgyho z 12 dubových částí, které autor komentoval slovy: „Mým koníčkem je sázení a pěstování stromů, jsem to vlastně já sám. A proto sázejte stromy v Krušných horách.“

Historie Krušných hor

„Historii Krušných hor“ od Pavla Vítka, s černými jizvami vypalovanými ohněm znázorňujícími štoly a šachty jako nedílné součásti zdejší historie, přebírala starostka Potůčků Jarmila Fořtová.

David Fiala, který se zúčastnil řezbářského sympozia v Abertamech již pošesté, svoji sochu „Cestou k sobě dvě“ vyjadřující okouzlení předal k vystavení do Horní Blatné.

Zvonička

na rozcestí, místě, odkud je možné se rozhlédnout do kraje, převzala starostka Perninku Jitka Tůmová.

Cestou k sobě dvě

Dílo Jiřího Laina vytvořené ze dřeva dubu, javoru a topolu a nazvané „Per aspera ad astra“ (těžká cesta ke hvězdám) zůstane v Abertamech.

Per aspera ad astra

Venuše krušnohorská

Slávek Jiran vyřezal z dubu „Venuši krušnohorskou“, která bude umístěna v Merklíně.

Je již tradicí, že se symposia účastní i krajčářky z občanského sdružení Krušnohorská krajka pod vedením paní Kubátové, letos v počtu 28, a dvě každý den dojížděly ze sousedního Saska. Téma navazovalo na loňský ročník s názvem „Stříbrné Krušné hory“.

Podmínkou zpracování bylo použití stříbrné nitě a šlo o týmovou práci několika krajčářek. Ráda bych zmínila, že v památkově chráněné Zenkerově vile proběhl třídní kurz paličkářek pod názvem „Ruská krajka“. Všechny 18 krajčářek získalo osvědčení o úspěšném absolvování kurzu. Velmi milým překvapením od sdružení krajčářek byl dárek pro

každou obec ze Svazku obcí Bystřice v podobě zarámovaného díla krajky.

Zájem veřejnosti o sympozium byl velký, kromě místních občanů a chalupářů nás navštívilo mnoho turistů, kteří zde a v okolí trávili

dovolenou včetně návštěvníků ze sousedního Německa. Myslím, že se nám daří společně nejen udržovat tyto tradice, které k horám patří, ale i nadále je prohlubovat.

Chtěla bych poděkovat všem řezbářům a krajčářkám za krásnou at-

mosféru, za vytvořená umělecká díla a paní Kubátové a Jiřimu Lainovi za spolupráci.

Jana Rojovská,

místostarostka města Abertamy

foto: Jiří Kuplík

Na trati

Pod slunečnou oblohou odstartoval v sobotu 30. srpna na Božím Daru již jedenáctý ročník Karlova kroku, nordic walking pochodu. Přes 250 registrovaných nadšenců vyrazilo úderem jedenácté hodiny s holemi z božidarského náměstí na předem připravené a vyznačené tratě o délce 5 nebo 15 km. Na nejmenší účastníky v kočár-

cích a na kolech či koloběžkách se vždy těšíme, protože právě z nich vyrostou vítězové dalších ročníků, ale největší obdiv patřil paní Máje Koutenské z Karlových Varů. Přestože tento rok slaví úctyhodné 81. narozeniny, nechybí jí smysl pro humor a hlavně radost z pohybu. Pět km zvládla úžasným tempem a s úsměvem na tváři.

Počasí Karlovu kroku na Božím Daru přálo

Paní Máje blahopřál také starosta Božího Daru Jan Horník

Za sebou nechala s přehledem podstatnou většinu startovního pole ve své kategorii. Ještě jednou paní Máje ze stránek Krušnohorského Luftu blahopřejeme a fandíme do dalších pochodů!

Na Karlově kroku se v sobotu nejen sportovalo, ale také zpívalo, tančilo a bojovalo. O zábavu se postarala Chomutovská skupina

ALBUM a vyzbrojení rytíři, kteří se poprali. Akci uzavřela tombola, již při své premiéře moderoval Daniel Horník.

Jedenáctý ročník se povedl! Hlavně díky počasí, protože hned další celý den na Božím Daru propršel, a to by si ani organizátoři, ani účastníci nezasloužili.

text a foto: Ivana Dobišová

Plody pozdního léta

Není v Čechách tolik míst, kde lze nalézt za hlubokými lesy na pasekách hřebenů hor současně čtyři nebo pět druhů zralých plodů lesního ovoce. Které plody to jsou, je hádanka pro vás, kteří čtete odpovědi u dobré kávy či voňavého čaje naše řádky. Naštěstí většina lidí dává přednost dovolené u moře, a protože snaha sběračů nasbírat co nejvíce přináší neuvěřitelné metody sběru, svá naleziště si pečlivě chráníme. Někdy stačí třeba klikovat oklikami lesem tak dlouho, až to ná-

hodného sběrače přestane bavit a omrzí. Jak to je, se dozvíte i v písni Antona Günthera z Božího Daru. Recept na tradiční pokrm je rovněž přiložen a nezbyvá než popřát dobrou chuť s variantou brusinkovou, protože první borůvková pouť ve Vysoké Peci bývá už na počátku července.

Ověření receptu a studium pramenů proběhlo v rámci projektu Cíl 3 Kulinařské zážitky v Krušnohoří/Erzgebirge v SOŠ a SOU Nejdk.

Brusinkové nebo borůvkové sejkory

500 g mouky, 4 vejce, 3/4 l mléka, 3 až 4 polévkové lžíce minerální vody, 100 g tuku nebo omastku, 1 l borůvek nebo brusinkový kompot, sůl, cukr, skořice

Z mouky, mléka, vajec, minerální vody a špetky soli připravíme husté palačinkové těsto. Na pánvi rozejdeme tuk a naplníme ji rovnoměrně hmotou o síle 1 cm. Ihned na těsto rozprostřeme umyté, odkapané borůvky a sejkory pečeme v troubě asi půl hodiny (sejkorové těsto musí být propečené a na okraji pánve trochu křupavé). Před podáváním posypeme bohatě cukrem (nebo cukrem a skořicí) a ještě teplé servírujeme, ovšem nikoliv příliš horké. Brusinkový kompot lze přidat lžičkou i po upečení na křupavé sejkory podle chuti.

přuvodní slovo, foto: Josef Dvořáček
text receptu: Kateřina Budínová
překlad receptu a písni: Petr Svatoň

Anton Günther: V letním času (1919)

*Když na keři visí borůvky
a znalec se vydá se džbánem ven,
když donese večer plný hrnec, džbán
a nádoba vypadá jako džber od sazí:
A jak je poté pěkně, kolik potěšení a radosti,
když je v létě borůvek do sytosti.
Je to tak pěkné a vůbec, přinesme si borůvky,
ach, přijde podzim, uvidíš je padat dovnitř. Tralalá...*

*Když se houbař brzy ráno
plíží mezi smrky jako ochránce zvěře,
ó, jak tepe srdce plné pokoje,
když se sem a tam schová nějaká houba.
A jak je poté pěkně, kolik potěšení a radosti,
když je v lese hub do sytosti v létě
je to tak pěkné a vůbec, přinesme si houby,
ach, když přijde podzim, umrznou! Tralalá...*

Heidelbeergetzen

Zutaten: 500 g Mehl, 4 Eier, 3/4 Liter Milch, 3 bis 4 Eßlöffel Selterwasser, 100 g Hartfett oder Schmalz, 1000 g Heidelbeeren, Salz, Zucker, Zimt

Aus Mehl, Milch, Eiern und Selterwasser und einer Prise Salz eine Art dicken Eierkuchenteig bereiten. In der Pfanne Hartfett erhitzen, die Getzenmasse etwa 1 cm dick gleichmäßig einfüllen, die gewaschenen, abgetropften Heidelbeeren sofort auf dem Teig verteilen und den Getzen in der Röhre etwa 1/2 Stunde backen (der Getzenteig muß gut durchgebacken und am Rand der Pfanne ein wenig knusprig sein). Vor dem Auftragen dick mit Zucker (oder Zucker und Zimt) bestreuen und noch warm, aber nicht zu heiß servieren.

Anton Günther: In der Sommerszeit (1919)

Wenn de Schwarzbeer an de Streicher hänge
on de Kinner wannern mit de Krügge naus,
wenn se obndst de Töpp, de Krüg voll bringe
on die Porzel sanne schwarz wie enne Rußbutt aus:
O wie is nort schie, „s macht viel Lust on Freid,
wenn soot Schwarzbeer sei zer Sommerzeit.
„s is su schie on fei, trogn mer Schwarzbeer ei,
eh der Herbist kömmt, sist falln se rei. Trallalla...

Wenn der Schwammegieher früh be Zeiten
wie e Wilpertschütz hi dorch de Fichten schleicht,
o wie schlög es Herz do voller Freiden,
wenn sich hie on da versteckt e Pilzel zeigt.
O wie is nort schie, „s macht viel Lust on Freid,
wenn soot Schwamme sei in Wld zer Sommerzeit.
„s is su schie on fei, huhn mer Schwamme rei,
eh der Herbist kömmt, sist friern se ei! Trallalla...

Jitrocel – bylinka, kterou známe z pohádek

Nejedna dětská pohádka vypráví o tom, jak si zvířátka v lese léčila rány přiložením lístečku jitrocele. Jeho nejznámějšími druhy jsou jitrocel kopinatý, jitrocel větší a jitrocel prostřední. V zásadě mají všechny tři podobné léčivé účinky. Za nejlepší je však považován jitrocel kopinatý. V naší republice roste zhruba šest druhů jitrocele.

<i>Český název:</i>	jitrocel kopinatý
<i>Latinský název:</i>	plantago lanceolata
<i>Čeleď:</i>	jitrocelovité
<i>Lidový název:</i>	babí list, babyka, beraní jazyk, velníček, celník hojílek, cendelín, cendolín, hojínek, hítročil, jazejček, jehněčí jazyk, jitrocel špičatý, jitročil, myší ocas, myší ouško, olovený jazýček, psí jazýček, psí uši, ranocel, skorocel, stopa bílého muže, veverčí ucho, volský jazyk

nách, na mezích a v příkopech či ve vlhkých úhorech, a to prakticky po celém světě. Sotva by se našla polní nebo luční cesta, kterou by neležel.

Rozšíření jitrocele v severní Americe probíhalo tak, že kolonizátoři nevědomky přenášeli jeho lepkavá semena na botách a kolech vozů. Indiáni proto nazývali jitrocel „stopa bílého muže“.

Druhá část starohornoněmeckého názvu jitrocele „wega-rih“ (dnes německy Wegerich) odpovídá srbskému „reik“ a je příbuzná latinskému „rex“ = král. Jitrocel byl tedy pánem cest (Weg = cesta) a již od pradávna rostl pro potěchu lidstva.

Jedno anglosaské žehnaní nacházející se v rukopisu patrně z 11. století oslavuje i jitrocel: „A ty jitroceli, matko rostlin, otevřená k východu, mocná v nitru: po tobě rachotí vozy, po tobě na koních jezdily paní, po tobě přejely nevěsty, nad tebou frkali býci. Všem jsi odolala, všemu ses postavila na odpor. Odolej tak i jedu a nákaze a zlu valícímu se krajem.“

Jako lék se používá šťáva, list a kořen, vzácně pak semeno. V první řadě se jitrocel používá při všech onemocněních dýchacích orgánů. Pomáhá obzvláště při silném zahlednění, kašli, dávivém kašli, plicním astmatu a dokonce i při tuberkulóze plic. Jako čaj ho lze vřele doporučit také při onemocnění jater, ledvin, žlučníku a močového měchýře. Upravuje příliš pomalou

nebo rychlou činnost střev, pomáhá při bolestech zubů, hlavy a uší. Jako doplněk je vhodné přidat do čaje řebříček. Čaj je využíván kuřáky jako podpůrný prostředek při odvykací kúře. Semena se používají při žlučnických vředech.

Sirup z jitrocele kopinatého čistí krev od veškerých zplodin a chorobných látek. Pohádky mají v případě jitrocele pravdu. Je totiž jedním z pradávnych a nejlepších léků na hojení ran, neboť tato bylina obsahuje látky ničící bakterie. Při hnisavých ranách a vředech je lepší použít jitrocel větší, jehož účinné látky nejlépe likvidují pů-

vodce hnisu. Rozemnuté čerstvé listy pomáhají při hojení prasklin, řezných ran, popálení kopřivami a vosích bodnutí. Staré bylináře uvádějí také léčivé účinky jitrocele při pokousání vzteklymi psy, jedovatými zvířaty a hady. Zmiňují je ovšem jen jako první pomoc, není-li na blízku lékař. Jitrocelové listy vložené do bot nás zbaví puchýřů vzniklých při chůzi nebo na túře. Hojí a brzy zacelí i běrcové vředy.

Toto a ještě mnohem více dokáže tato nenápadná a v přírodě natolik rozšířená bylina, jež je tedy vždy po ruce.

Kateřina Bílková

Jitrocel nevyniká krásou. Je to spíše nenápadná, zhruba 7 až 30 cm vysoká bylina s úzkými kopinatými listy vyrůstajícími z přízemní růžice.

V minulosti byl jitrocel stejně rozšířený jako dnes a těšil se také vynikající pověsti. Lze ho najít na cestách, loukách a pastvi-

Krušnohorské vinobraní 2014

Léto pomalu končí a svahy Blatenského vrchu pozvolna upadají do zajetí podzimu. Mezi mladými smrčky dozrává na zplanělých jedincích vinné révy zelené hrozno. Letos je vzhledem k dostatku vláhy sice velké, ale zatím málo sladké. Snad to ještě zachrání předpokládaný příchod babího léta. V posledních letech doprovází vinnou révu v hojném množství krásná hřibovitá houba žijící s ní ve vztahu odborně nazývaném mykorrhiza (což je soužití hub s kořeny vyšších rostlin).

Jde o smrtelně jedovatého hřibu vinného (lat. *boletus morbidus*). Od hřiba smrkového je i pro zkušeného mykologa velmi obtížně rozpoznatelný. Jediným stopro-

centním identifikačním znamením je, že vzhledem ke své jedovatosti není poškozován slimáky, napadán červy a vyhýbají se mu i další lesní živočichové. K otravě dochází hlavně při jeho pravidelné a nezřízené konzumaci. Inkubační doba je relativně dlouhá, jed působí velmi pozvolna. Infikovaný jedinec má psychické problémy, je agresivní, chybí při rozhodování, ztrácí základní rozlišovací schopnosti pro věci podstatné či nepodstatné, stává se dobře ovlivnitelný a vhodný pro manipulaci. Průběh otravy je dlouhodobý, řadu let plíživý a končí nakonec úmrtím nešťastného jedince. Zjišťováním procenta stavu napadení naší populace se zatím nikdo nezabýval.

Snad jen takovým orientačním měřítkem se mohou stát výsledky podzimních komunálních voleb jak v řadách voličů, tak v řadách volených. Uvidíme, možná to nebude tak hrozné a epidemie nevy-pukne.

Omlouvám se za odbočení od mého původního záměru, kterým bylo pozvat vás na tradiční Krušnohorské vinobraní do Horní Blatné. Rádi přivítáme všechny, hlavně neotrávené jedince a skupinky v místních horských krajích.

**tiskový mluvčí generálního
ředitele Hornoblatenských vin-
ných rezerv Herr Grüna
Jiří Kupilík**

Goethův pomník opět v Nejdku

V sobotu 30. srpna byl za slunečného počasí před téměř dvěma sty účastníky odhalen u budovy nejdecké polikliniky kámen s pamětní deskou Johanna Wolfganga Goetha.

Krátce po slavnostním aktu byl poblíž kamene zasazen strom gingko biloba (jinan dvoulaločný),

jež si Goethe oblíbil natolik, že jeho zvláště tvarované listy používal pro symbolické obdarování svých blízkých. Ve stejném smyslu předala tento dar Nejdku Anita Donderer, místní rodačka žijící dnes v Augsburgu.

Program pokračoval ve velkém sále, kde si přítomní vyslechli hudební vystoupení sopranistky Jitky Šulkové za doprovodu nejdeckého klavíristy Aleše Vítka. V pořadí o Goethovi a jeho vztahu s Ulrikou von Levetzow vystoupili Alfred Strejček a Jitka Molavcová.

Proslovy a projevy zazněly z úst Ivana Thýna, manažera projektu obnovy Goethových pamětních desek na Andělské Hoře, Nejdku a ve Svatošských skalách, Heřmana Kouby, autora pamětních desek, Herberta Götze, Anity Donderer a Dietera Hüttnera, místních rodáků a hostů z Německa, a Vladimíra Bendy, starosty města Nejdku. Pavel Andrš z o. s. JoN – Jde o Nejdek krátce hovořil o Goethově návštěvě v Nejdku a existenci Goethova kamene, který se

v letech 1932 až 1945 nacházel na úpatí Křížového vrchu.

Celá akce nepřinesla pouze odhalení pamětní desky Johanna Wolfganga Goetha, ale stala se zároveň dalším stavebním ka-

menem obnovovaných vztahů mezi oběma národy, českým a německým.

**Pavel Andrš
foto: Uli Möckel**

Zleva Martin Leichter (prezident Rotary klubu Karlovy Vary), Vladimír Benda (starosta města Nejdek), Herbert Götz (Heimatgruppe „Glück auf“ Augsburg a iniciativa Kinder von damals), Pavel Andrš (o. s. JoN – Jde o Nejdek) a výtvarník Heřman Kouba

Do spolku in memoriam

Spolek přátel dolu sv. Mauritius na Hřebečné má již téměř 20 členů z řad místních i přespolních. Jeho členem se chtěl stát i náš kolega a dlouholetý přítel Robert „Ajďák“ Švajda původem z Nového Kostela na Sokolovsku a žijící pak v Praze, Jáchymově a opět v Praze.

Zasloužil se o mnoho objevů v celém Krušnohoří, byl lezcem do podzemí, sbíral kameny a dokázal člověka podržet. Je objevitelem největší jeskyně na území hlavního města Prahy, kterou jsme spolu našli před lety v lomu v Radotínském údolí – podle dne objevu se jmenuje Nedělní a má víc než 200m chodeb. Pátého září 2014 se však všechno změnilo, kamarád a kolega náhle zemřel...

Roberte, za všechny kolegy: my tě do spolku bereme a díky za vše.

text a foto: Jan Albrecht

Výstava „Abertamské rukavičkářství“

V níže uvedených termínech vždy od 13:00–17:00 hod. v přízemí budovy

Městského úřadu Abertamy

Srpen

sobota 09.08.2014 – včetně ukázky řemesla sobota 23.08.2014

Září

sobota 06.09.2014

sobota 20.09.2014 – včetně ukázky řemesla

Říjen

sobota 04.10.2014

sobota 25.10.2014 – včetně ukázky řemesla

Listopad

sobota 08.11.2014

sobota 22.11.2014 – včetně ukázky řemesla

Prosinec

sobota 06.12.2014

neděle 28.12.2014 – včetně ukázky řemesla

Návštěvy skupin možné po předchozí dohodě i mimo otevřené dny

Kontakt: Rudolf Löffler, 728 550 146, rudalo@seznam.cz

SKIAREÁL

Plešivec

3

Otevřeno od prosince 2013

www.skiarealplesivec.cz

12 km sjezdovek, 3 lanové dráhy, 5 vleků, dětský park, 100% zasněžováno, lyžařská škola, půjčovna, restaurace, apres-ski bar, ski bus...

12 km pistes, 3 ropeways, 5 lifts, children park, 100% artificial snow, ski rent, ski school, restaurants, apres-ski bar, ski bus, etc.

12 km трасс, 3 подъемника, 5 подъемников, детский парк, 100% оснежения, горнолыжная школа, прокат лыж, рестораны, апре-ски бар, лыжный автобус и т. д.

AQUA CENTRUM AGRICOLA

AQUACENTRUM AGRICOLA

JÁCHYMOV

SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

- krytý bazén 25 m
- dětský bazének s vodopádem
- Kneippův chodník
- tobogán
- finská sauna, infrasauna
- a parní box
- whirlpool
- letní terasa s lehátky
- wellness procedury
- suché uhlíčné a radonové koupele
- relaxační masáže
- parafínové zábaly
- rybičky Garra Rufa
- skupinové lekce Aquafitness /na objednávku/
- solná jeskyně
- kryokabina
- fitness a solárium
- kadeřnictví
- kavárna

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 415, 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@lazenejachymov.cz
www.aquajachymov.cz www.lazenejachymov.cz

LEČEBNÉ LÁZNĚ JÁCHYMOV

Truhlářství Dorazín Abertamy
Vám nabízí
srubový nábytek a dřevostavby z kulatiny

Přijďte se k nám podívat, některé kusy máme skladem
www.truhlarstvi-dorazin.cz

Kontakt:
Sokolská 406, 362 35 Abertamy
Tel.: +420 725 891 545
email: dorazin.truhlarstvi@seznam.cz

LESY JÁCHYMOV
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

**SPRÁVA LESŮ
MĚSTA JÁCHYMOVA**

MYSLIVOST

❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA

❖ certifikované stavební řezivo

❖ paletové přílezy

❖ řezání střešních krovů na zakázku
do délky 10,5 m

❖ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

K03050

**HORSKÝ STATEK
ABERTAMY s.r.o.**

vás zve k nákupu vlastních farmářských
produktů a výrobků do prodejny
v Abertamech, Perninská 186

Nabízíme
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka,
mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako
regionální potravina a biopotravina roku,
lahvové vysokotučné kravské mléko, máslo
a také čerstvé hovězí
a jehněčí maso
z vlastního
chovu.

Otevírací doba: Pátek 8-12 a 13-17; Sobota 8-12
Tel.: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

www.ryzovna.cz

**OČNÍ
OPTIKA**
POTŮCKY

RYCHLE - LEVNĚ - KVALITNĚ

Pondělí až Neděle 10:00 - 17:00

STŘEDA ZAVŘENO

adresa: Potůčky 171 / tel.: +420 351 120294

Mauritius

CAFÉ & BAR

ABERTAMY
směr
richtung **HŘEBEČNÁ**

+420 606 103 703

www.cafe-mauritius.cz

Firma
FIDRMUC & MODES GbR

www.pendler.cz

POMOC ČESKÝM ZAMĚSTNANCŮM V NĚMECKU
při neznalosti zákona a jazyka

- Daňové poradenství
- Dávky sociálního zabezpečení
- Zdravotní pojištění
- Rodinné dávky
- Přídavky na dítě

Marcela Fidrmucová
+4915775142517

Barbora Modesová
+420607165665
info@pendler.cz

NEMOCNICE OSTROV

Filozofie poskytované péče :

- Klientský/individuální přístup
- Příjemné a klidné prostředí
- Kvalitní péče
- Profesionální a komunikativní personál
- Akreditované a bezpečné zařízení
- 24 hodinový provoz
- Čistota
- Nadstandardní a doplňkové služby

NEMO'S LINKA
800 251 251
Nemos, partner ve zdraví

www.nemostrov.cz

„Chceme být vyhledávanou nemocnicí poskytující kvalitní a specializovanou péči v příjemném prostředí.“

HCI
1. místo

+420 353 364 111
U nemocnice 1161
363 01 Ostrov

SK

apartmány
ENGADIN
BOŽÍ DAR

- komfortní rodinné apartmány
- klidné prostředí a nádherná příroda
- vstřícný personál
- dětský koutek
- wifi připojení zdarma
- kamerově hlídané parkoviště
- sauna

Tel.: +420 774 701 505, +420 603 503 979
info@apartmanyengadin.cz
www.apartmanyengadin.cz

ŠKOLA BĚŽECKÉHO LYŽOVÁNÍ

Naučíme Vás klasiku i bruslení!

Kontakt:
Areál Novako
Boží Dar 196
+420 773 625 402
school@novako-ski.cz
www.skola-bezky.cz

Výuka: jednodenní, víkendová, individuální

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
ŘÍJEN až BŘEZEN
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

K

SEDÁ "U HAVRANA" JÍDLO GHUTNÁ

RESTAURACE BOHEMIA HORNÍ BLATNÁ

• LEVNÉ UBYTOVÁNÍ
www.pensionbohemia.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711